

## \ Nota van zienswijzen en ambtshalve wijzigingen ontwerp paraplubestemmingsplan 'Landschapselementen'

Zaak 339850

### Hoofdstuk 1 Inleiding

#### 1.1 Procedure

De publicatie van de terinzagelegging van het ontwerp paraplubestemmingsplan "Landschapselementen" heeft op donderdag 7 december 2023 plaatsgevonden.

Vanaf 8 december 2023 tot en met 18 januari 2024 heeft het ontwerp paraplubestemmingsplan en alle overige bijbehorende stukken volgens afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht voor eenieder ter inzage gelegen gedurende welke termijn eenieder een zienswijze kon indienen.

Het ontwerp paraplubestemmingsplan met de bijbehorende stukken konden worden ingezien bij het Klantcontactcentrum van de gemeente. Ook was het mogelijk om deze digitaal in te zien op [www.ruimtelijkeplannen.nl](http://www.ruimtelijkeplannen.nl).

#### 1.2 Zienswijzen

Gedurende de zienswijzenperiode zijn 24 zienswijzen bij de gemeente Voerendaal ingekomen. Met een overzicht wordt de lijst van de indieners van de zienswijzen weergegeven onder paragraaf 1.4. Vervolgens zijn de zienswijzen afzonderlijk behandeld voor de overzichtelijkheid.

##### Ten aanzien van de ontvankelijkheid:

Wie schriftelijke zienswijzen per post indient, moet ze tijdig opsturen. Hiervoor geldt de verzendtheorie: zienswijzen zijn tijdig ingediend als ze binnen de termijn zijn verzonden en uiterlijk een week na afloop van de termijn zijn ontvangen (artikel 3:16 lid 3 jo. 6:9 lid 2 Awb). Hierbij wordt gekeken naar een poststempel of een bewijs van aangetekend verzenden.

Alle zienswijzen zijn tijdig ontvangen en juist geadresseerd. De zienswijzen aangeduid in paragraaf 1.4 zijn daarmee ontvankelijk.

##### Ten aanzien van de inhoud:

De ingediende zienswijzen ten aanzien van het ontwerpbestemmingsplan worden beknopt en zakelijk beschreven. Per zienswijze is aangegeven of deze al dan niet gegrond is en of het ontwerpbestemmingsplan wordt gewijzigd. Wij kunnen een zienswijze ook gedeeltelijk gegrond en gedeeltelijk ongegrond verklaren.

Het kan zijn dat wij een deel van een zienswijze niet of niet helemaal beschrijven. Dan hebben wij bij de beoordeling toch rekening gehouden met dat deel in relatie tot de ingebrachte zienswijzen.

### 1.3 Algemene Verordening Persoonsgegevens

Deze nota wordt als onderdeel van de besluitvorming van het bestemmingsplan op internet gepubliceerd. In verband met privacywetgeving, vastgelegd in de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), zijn de zienswijzen daarom geanonimiseerd.

Omdat het Besluit ruimtelijke ordening niet expliciet verplicht tot het elektronisch beschikbaar stellen van persoonsgegevens, is de AVG van kracht bij de elektronische beschikbaarstelling van bestemmingsplannen op internet. Dit betekent dat inloopreacties, zienswijzen e.d. niet elektronisch beschikbaar gesteld mogen worden als deze NAW-gegevens (naam, adres, woonplaats) bevatten of andere persoonsgegevens. De werking van de AVG strekt zich niet uit tot gegevens over ondernemingen, die behoren tot een rechtspersoon. Dit geldt ook voor personen die beroepsmatig betrokken zijn bij de procedure.

Omdat deze nota zienswijzen elektronisch beschikbaar wordt gesteld, zijn de zienswijzen gerubriceerd op nummer, zodat de inhoud van de nota geen NAW-gegevens van natuurlijke personen bevat. Om te kunnen herleiden wie welke zienswijze heeft ingediend is er een los overzicht "indieners zienswijzen" opgesteld. Dit overzicht wordt niet elektronisch beschikbaar gesteld.

### 1.4 Overzicht zienswijzen

| <i>Nummer zienswijze</i> | <i>Datum brief/e-mail</i> | <i>Datum ontvangst</i> |
|--------------------------|---------------------------|------------------------|
| Zienswijze 1             | 15-12-2023                | 21-12-2023             |
| Zienswijze 2             | 16-1-2024                 | 18-1-2024              |
| Zienswijze 3             | 16-1-2024                 | 17-1-2024              |
| Zienswijze 4             | 17-1-2024                 | 17-1-2024              |
| Zienswijze 5             | 18-1-2024                 | 18-1-2024              |
| Zienswijze 6             | 18-1-2024                 | 18-1-2024              |
| Zienswijze 7             | 16-1-2024                 | 18-1-2024              |
| Zienswijze 8             | 18-1-2024                 | 18-1-2024              |
| Zienswijze 9             | 9-1-2024                  | 11-1-2024              |
| Zienswijze 10            | 10-1-2024                 | 11-1-2024              |
| Zienswijze 11            | 16-1-2024                 | 18-1-2024              |
| Zienswijze 12            | 17-1-2024                 | 18-1-2024              |
| Zienswijze 13            | 12-12-2023                | 10-1-2024              |
| Zienswijze 14            | 16-1-2024                 | 17-1-2024              |
| Zienswijze 15            | 16-1-2024                 | 17-1-2024              |
| Zienswijze 16            | 14-1-2024                 | 17-1-2024              |
| Zienswijze 17            | 16-1-2024                 | 17-1-2024              |
| Zienswijze 18            | 18-1-2024                 | 18-1-2024              |
| Zienswijze 19            | 16-1-2024                 | 17-1-2024              |
| Zienswijze 20            | 17-1-2024                 | 17-1-2024              |
| Zienswijze 21            | 17-1-2024                 | 18-1-2024              |
| Zienswijze 22            | 10-1-2024                 | 15-1-2024              |
| Zienswijze 23            | 16-1-2024                 | 17-1-2024              |
| Zienswijze 24            | 13-1-2024                 | 15-1-2024              |

### **1.5 Ambtshalve wijzigingen**

Ambtshalve wijzigingen zijn wijzigingen in het vast te stellen bestemmingsplan (ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan) die niet naar aanleiding van zienswijzen, maar ambtshalve worden doorgevoerd.

Deze aanpassingen zijn nodig ter verhoging van de juridische kwaliteit van het bestemmingsplan of zijn het gevolg van gewijzigde inzichten of ondergeschikte plancorrecties.

In hoofdstuk 2 worden de ambtshalve wijzigingen weergegeven en uitgesplitst in relatie tot de verbeelding, planregels en toelichting.

## Hoofdstuk 2 Beantwoording zienswijzen

Hieronder zijn de ingekomen zienswijzen samengevat en van een gemeentelijke beantwoording voorzien.

### Zienswijze 1

Indiener exploiteert een gemengd agrarisch bedrijf en koestert het omringende landschap en de wens om veel landschapselementen te behouden.

Het planologisch borgen is naar de mening van indiener evenwel 'over de top'. Indiener pleit veeleer voor het stimuleren van aanplant en het mogelijk maken van stoken van snoeihout.

Indiener wenst het bouwvlak te kunnen benutten zonder daartoe een kapvergunning nodig te hebben en aan een herplantplicht te moeten voldoen. Gelet hierop verzoekt indiener om de binnen het bouwvlak gelegen landschapselementen niet vast te leggen.

Agrariërs onderhouden het landschap en de daarin gelegen landschapselementen. Indiener heeft het afgelopen jaar echter herhaaldelijk geen vergunning gekregen voor het stoken van snoeihout, hetgeen demotiverend werkt. Het afvoeren van snoeihout kost meer moeite, tijd en geld.

### Reactie

Deze zienswijze ziet concreet op hagen en fruitbomen binnen de bestemming 'Agrarisch bedrijf'.

Overige landschapselementen zijn al geborgd met een landschappelijk inpassingsplan (art. 5.5.1 bestemmingsplan Buitengebied 2013). Wijzigingen dienen planologisch ingepast te worden. De hagen en fruitbomen zijn daarom houtopstanden waarvoor geen nieuwe bescherming in het bestemmingsplan of 'Verordening bomen en houtopstanden' (voorheen Bomenverordening) is opgenomen.

Vergunningaanvragen zoals stoken van snoeihout zijn geen onderdeel van dit bestemmingsplan.

Deze zienswijze wordt gegrond verklaard.

### Zienswijze 2

Indiener verzoekt om aanpassing van het ontwerpbestemmingsplan op twee punten:

1. Een deel van de haag rondom het bedrijf van indiener is naar de mening van indiener onterecht aangemerkt als landschapselement, aangezien deze haag uitsluitend als erfafscheiding dient en geheel binnen de grenzen en de werkingssfeer van het bestemmingplan Kernen Klimmen, Ransdaal, Ubachsberg e.o. is gelegen.

2. Een deel van het akkerland van indiener is onterecht ingetekend als onderdeel van een graft. Deze gronden zijn uitsluitend landbouwkundig in gebruik (teelt van bloemen, struiken en kerstbomen).

### Reactie

Deze zienswijze ziet concreet op een haag binnen de bestemming 'Agrarisch' en een graft binnen de bestemming 'Agrarisch met waarden'. Gelet op de ligging binnen de bebouwde kom en gelet op de aard van het element 'haag' is dit uit het paraplubestemmingsplan gehaald. Deze haag vervalt ook in de 'Verordening bomen en houtopstanden' (HAAG-L10-004).

Er is geen sprake van een dubbel vergunningvereiste. In de agrarisch bestemming en agrarisch met waarde blijft het aanlegvergunningvereiste staan. Voor houtopstanden is deze niet meer van toepassing aangezien sprake is van een andere vergunningplicht, namelijk via de 'Verordening bomen en houtopstanden'. De graft is gelegen buiten de bebouwde kom, binnen de bestemming 'Agrarisch met waarden' en als zodanig geïnterpreteerd door een ter zake deskundig bureau waarvan uitgegaan mag worden. Een graft is het gevolg van de ontginning van het natuurlandschap. Door de inventarisatie en vastlegging is objectief helder wat de begrenzing is van de graft. Natuurlijke begroeiing is geen belemmering of beperking. Begroeiing op een graft draagt bij aan de functie van een graft om erosie tegen te gaan.

Het betreft de graft met code GRFT-K11-001: Het gedeelte dat in de zienswijze rood is gemarkeerd is inderdaad ten onrechte ingetekend als graft. Dit is in gebruik voor teelt van onder andere kerstbomen. Dit is te zien op de luchtfoto en op de foto's van Viforis.



Deze zienswijze wordt gegrond verklaard.

### Zienswijze 3

Indiener oefent een agrarisch bedrijf uit en heeft in 2010 een deel van de gronden ingericht door het aanplanten van landschapselementen en realisatie van kruidenrijke akkers, omdat indiener het belang inziet van natuur inclusieve landbouw.

Indiener sluit daartoe beheersovereenkomsten met de Coöperatie Natuurrijk Limburg en doet zelfs meer dan op grond hiervan nodig is.

Indiener voelt zich onaangenaam getroffen door het ontwerpbestemmingsplan en is van mening dat de vastlegging in verschillende opzichten te ver wordt doorgevoerd, onduidelijk is, leidt tot strijdigheid tussen gemeentelijke opgaven, een averechts effect zal hebben en leidt tot aanzienlijke waardedaling van de gronden.

Indiener, Natuurrijk Limburg en de LLTB zijn ten onrechte niet vooraf geïnformeerd over, noch betrokken bij, onderhavige planvorming. Als er een samenwerkingsverband was gevormd was de inventarisatie zelfs niet nodig geweest omdat de informatie van Natuurrijk Limburg dan gewoon gedeeld had kunnen worden.

De inventarisatie heeft zonder toestemming en medeweten van indiener plaatsgevonden en de resultaten ervan zijn niet openbaar gemaakt, hetgeen de rechtszekerheid onder druk zet.

De planologische vertaling bevat onjuistheden. Zo zijn hagen ingetekend daar waar ze fysiek niet staan, omdat op deze locaties ingangen zijn om percelen te kunnen bereiken.

Paragraaf 3.3.5 Landschapsbeheer in Limburg is niet volledig nu de 3 fasen van de verkenning niet zijn omschreven.

Indiener heeft voorts bezwaar tegen een bestemmingsplan met een benadering van eenzijdig en onvrijwillig opgelegde verplichtingen zonder tegenprestatie en handhavend optreden bij niet nakoming daarvan. Dit, terwijl het systeem van stimuleren en motiveren goed werkte.

Door uit te gaan van de inventarisatie onderwerpt de gemeente Voerendaal met dit bestemmingsplan niet het handjevol eigenaren die landschapselementen hebben verwijderd (en nu kennelijk niet meer onder de dubbelbestemming vallen), maar juist alle agrariërs en andere beheerders van landbouwareaal die zich de afgelopen jaren hebben ingezet voor het behoud, ontwikkeling, beheer en onderhoud van landschapselementen (waaronder indiener) aan beperkingen.

Indiener vraagt zich af wat het verschil is tussen niet historische landschapselementen bij snelwegen, spoorwegen en sportaccommodaties en niet historische landschapselementen elders. En waarom landschapselementen op gronden van het waterschap en op landgoederen worden uitgezonderd vanwege de eisen en verantwoordelijkheden van het waterschap, respectievelijk opgestelde beheerplannen voor landgoederen, terwijl agrariërs evengoed beheersovereenkomsten hebben gesloten.

Door bestaande én nieuwe landschapselementen niet alleen binnen de bestemmingen Agrarisch en Agrarisch met Waarden, maar ook binnen de overige bestemmingen zoals Agrarisch-Agrarisch Bedrijf, Bedrijf, Bedrijf-Agrarisch loonbedrijf. Maatschappelijk, Recreatie- Verblifsrecreatie, Tuin of Wonen te voorzien van een dubbelbestemming, is sprake van een bestemmingsplan gericht op ontwikkeling.

## Reactie

Deze zienswijze ziet concreet op boomgaarden binnen de bestemmingen 'Agrarisch' en 'Agrarisch met waarden'. Gelet op de aard ervan zijn deze elementen ambtshalve uit het paraplubestemmingsplan gehaald (zie onder hoofdstuk 2 van deze nota), zodat deze zienswijze in zoverre gegrond is. Boomgaarden met een bedrijfsmatig karakter zijn overigens ook niet vergunningplichtig in de 'Verordening bomen en houtoptanden (voorheen 'Bomenverordening')'.

Dit paraplubestemmingsplan heeft als doel om waardevolle landschapselementen te beschermen. Dit betreft een publieke taak waarvan de grondslag is verankerd in diverse beleidstukken (verwezen wordt naar hoofdstuk 4 van de toelichting).

Aan de voorkant zijn extra inloopsessies toegevoegd in de communicatie. Diverse reacties zijn bij de ambtshalve wijzigingen meegenomen. Met diverse belangengroepen loopt regulier overleg waar ook het onderwerp landschapsbescherming op de agenda staat. Met de LLTB en Natuurrijk is flankerend aan het bestemmingsplantraject bovendien bestuurlijk overleg gevoerd.

De inventarisatie van de landschapselementen is door een ter zake deskundig bureau uitgevoerd. Dit is met behulp van drones en veldwerk gebeurd. Bij de opdrachtverlening aan het onafhankelijk deskundig bureau is benadrukt dat de uitvoering plaatsvindt met inachtneming privacyregelgeving en respect voor eigendomssituaties.

De foto's en kaarten waar de uiteindelijke overzichtskaart op is gebaseerd vormen onderdeel van de feitelijke informatie die is gebruikt voor de juridische vertaling in het bestemmingsplan en de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening')'. Deze zijn niet bij het bestemmingsplan gevoegd, maar zijn wel degelijk openbaar en bij de gemeente op te vragen en onderdeel van openbare geo informatie op de gemeentelijke kaartviewer.

Beide hagen (HAAG-K13-001 en HAAG-J13-001) zijn houtopstanden. Deze hagen zijn uit de 'Verordening bomen en houtopstanden' (voorheen 'Bomenverordening') gehaald vanwege de oppervlakte van de hagen. Deze zijn ieder groter dan 10 are. In dat geval is de provincie bevoegd gezag voor de houtopstand. Voorafgaand aan het vellen van de houtopstand is een kapmelding nodig bij de provincie Limburg.

De inhoud van paragraaf 3.3.5 (verkenning) is aangevuld en verplaatst naar paragraaf 3.3.4 (vóór het kopje Programma Landschap).

Gelijke situaties zijn gelijk beoordeeld bij de keuze om op te nemen in het bestemmingsplan of 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening')'. Diverse locaties vallen buiten de inventarisatie. Dit met name om dubbelbescherming te voorkomen of vanwege lage landschappelijke waarde. In het paraplubestemmingsplan zijn de geïnventariseerde graften, poelen en holle wegen opgenomen, behalve in de bestemming Natuur omdat de borging daar al duidelijk is geregeld.

De beheersovereenkomsten die agrariërs hebben gesloten zijn niet gelijk te stellen aan de eisen en verantwoordelijkheden van een bestuursorgaan als het Waterschap.

Beheersovereenkomsten zijn privaatrechtelijk van aard, terwijl de publiekrechtelijke borging hiervan gewenst is. Het paraplubestemmingsplan is hiervoor een bij uitstek geschikt instrument.

Landschapselementen binnen een aantal landgoederen zijn in het bestemmingsplan 'Buitengebied 2013' planologisch beschermd met de dubbelbestemming 'Waarde – Complex historische buitenplaats'. Voor drie landgoederen, te weten: Hoeve ten Hove, kasteel Haeren en Buitenverblijf Huiskenshof is geen aanlegvergunning opgenomen voor de gronden direct om de bebouwing met bestemming Gemengd-Landgoed. De in de huidige bomenverordening al opgenomen houtopstanden blijven beschermd in de actualisatie van de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening')'.

Voor zover elementen zijn gelegen binnen met name de bestemmingen 'Wonen', 'Tuin', 'Agrarisch bedrijf' en 'Natuur' en/of zijn gesitueerd binnen de bebouwde kom, zijn deze uit het paraplubestemmingsplan gehaald (zie hoofdstuk 2 van deze zienswijzennota).

Deze zienswijze wordt gegronsd verklaard.

#### **Zienswijze 4**

Indiener verzoekt om:

- De verwijdering van de aanduiding graft, aangezien het een graft met een hoogteverschil van slechts een halve meter betreft.
- De aanpassing van de vorm van de aanduiding graft van een hoek naar een rechte lijn, aangezien indiener het betreffend perceel terug wil brengen in de oude staat.
- Verwijdering van de aanduiding ter plaatse van de bomen, aangezien deze midden in het perceel staan hetgeen belemmerend werkt bij eventuele toekomstige plannen tot sloop en herinrichting.

#### **Reactie**

De graft is als zodanig geïnventariseerd door een ter zake deskundig bureau waarvan uitgegaan mag worden. Een graft is het gevolg van de ontginning van het natuurlandschap. De zienswijze richt zich op twee graften. Voor wat betreft graft GRFT-H14-001. Deze graft wordt ondanks de lage hoogte en beperkte begroeiing toch als waardevol gezien, vanwege het positieve effect van de graft op een vermindering van de waterafstroming. De graft blijft daarom behouden in het bestemmingsplan. Voor wat betreft graft GRFT-H12-001. Deze begroeiing maakt onderdeel uit van deze graft en is ook bepalend voor de waarde ervan. De vorm wordt niet aangepast.

Een graft is een landschapselement waarvoor een afweging met vergunningaanvraag nodig is. Uit de provinciale omgevingsverordening volgt dat graften omgevingsvergunning plichtig zijn in het bestemmingsplan. Ook in het bestemmingsplan Buitengebied 2013 was de graft al vergunningplichtig.

Gelet op de aard van het element 'bos-bomen' is dit element ambtshalve uit het paraplubestemmingsplan gehaald (zie onder hoofdstuk 2 van deze nota). Op dit punt is

deze zienswijze daarom in zoverre gegrond.

Betreffend element wordt meegenomen in de parallel aan dit paraplubestemmingsplan te actualiseren 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening') en valt daarmee onder een lichter vergunningstelsel. Het omgevingsvergunningstelsel in de 'Verordening bomen en houtopstanden' is hier een passende regeling.

Deze zienswijze wordt deels gegrond en deels ongegrond verklaard.

#### **Zienswijze 5**

##### *Inloopavonden*

Indiener acht het proces van inspraak onzorgvuldig en onvoldoende verlopen.

##### *Inventarisatie*

Indiener stelt kritische vragen over de wijze van inventarisatie en de daarmee gepaard gaande kosten.

##### *Coöperatie Natuurrijk Limburg versus ontwerpbestemmingsplan*

Natuurrijk Limburg, waar indiener lid van is, beoogt behoud, herstel en versterking van landschapselementen, maar het ontwerpbestemmingsplan wordt als averechts ervaren. Toename van gronden met dubbelbestemming wordt gezien als een beperking die mogelijk leidt tot planschadeclaims.

##### *Gemiste kans voor de gemeente Voerendaal en haar landschap*

Leden en potentiële deelnemers uit Voerendaal, inclusief indiener, zien af van aanleg en onderhoud van landschapselementen door het ontwerpbestemmingsplan.

##### *Ongelijke behandeling*

Kritiek op ongelijke behandeling van nieuwe landschapselementen en uitzonderingen voor landschapselementen op gronden van het waterschap en landgoederen.

##### *Te gedetailleerd*

Bezwaar tegen gedetailleerde vastlegging voor handhaving, leidend tot statische landschapselementen in plaats van een levend landschap.

##### *Normaal beheer?*

Onduidelijkheid over wat onder normaal onderhoud en beheer valt, met zorgen over financiering van handhaving.

##### *Onduidelijkheid*

Indiener uit onzekerheid over wat precies is geïnventariseerd en vastgelegd over de landschapselementen.

De gemeente Voerendaal legt met dit bestemmingsplan geen beperkingen op aan een klein aantal eigenaren dat landschapselementen heeft verwijderd (en nu niet meer onder de dubbelbestemming valt), maar juist aan alle agrariërs en andere beheerders van landbouwgrond die zich de afgelopen jaren hebben ingezet voor het behoud, de ontwikkeling, het beheer en het onderhoud van landschapselementen, waaronder de indiener. De dubbelbestemming wordt toegekend aan zowel bestaande als nieuwe

landschapselementen binnen verschillende bestemmingen, zoals Agrarisch-Agrarisch Bedrijf, Bedrijf, Bedrijf-Agrarisch loonbedrijf, Maatschappelijk, Recreatie-Verblijfsrecreatie, Tuin of Wonen, wat wijst op een bestemmingsplan gericht op ontwikkeling.

#### *Waardedaling*

Vrees voor aanzienlijke waardedaling van gronden en ontevredenheid over de gemeentelijke houding dat dit onder "normaal maatschappelijk risico" valt.

#### *Tot slot*

Het bestemmingsplan wordt gezien als het tenietdoen van inspanningen van Natuurrijk Limburg, wat niet gunstig is voor innovatieve ondernemers.

#### *Conclusie*

Gezamenlijke conclusie met Natuurrijk Limburg dat het ontwerpbestemmingsplan contraproductief is en zal leiden tot minder groei en zelfs afname van bestaande landschapselementen.

### **Reactie**

#### *Inloopavonden*

De beleving van indiener maakt niet dat onvoldoende inspraak is geboden bij de voorbereiding van het plan. Het bieden van inspraak maakt geen deel uit van de daarbij wettelijk gestelde eisen aan deze voorbereidingsprocedure. Niettemin heeft de gemeente participatie geboden in de vorm van inloopavonden, bedoeld om te informeren en reacties op te halen op conceptstukken. De evaluatie van de inloopavonden is betrokken bij de aanpak van vervolggcommunicatie over bestemmingsplan en 'Verordening bomen en houtopstanden' (voorheen 'Bomenverordening').

#### *Inventarisatie*

De inventarisatie van de landschapselementen is door een ter zake deskundig bureau uitgevoerd. Dit is met behulp van drones en veldwerk gebeurd. Bij de opdrachtverlening aan het onafhankelijk deskundig bureau is benadrukt dat de uitvoering plaatsvindt met inachtneming privacyregelgeving en respect voor eigendomssituaties.

De foto's en kaarten waar de uiteindelijke overzichtskaart op is gebaseerd vormen onderdeel van de feitelijke informatie die is gebruikt voor de juridische vertaling in het bestemmingsplan en de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening'). Deze zijn niet bij het bestemmingsplan gevoegd, maar zijn wel degelijk openbaar en bij de gemeente op te vragen en onderdeel van openbare geo-informatica op de gemeentelijke kaartviewer.

Vergroten van de leesbaarheid en hanteerbaarheid van de regels voor bestaande landschapselementen is van belang voor iedereen. Daarom is passend budget beschikbaar gesteld voor de bestuurlijke opdracht tot opstellen van een paraplubestemmingsplan.

Normaal beheer en onderhoud is en blijft vergunningvrij. Toezicht en handhaving van mutaties landschapselementen is opgenomen in het Handhavingsprogramma VTH-beleidsplan. Op basis van meldingen en incidentele controles onderneemt de gemeente

actie. Daarbij wordt bekeken of sprake is van overtreding en indien nodig op welke manier de juiste vergunningaanvraag door betrokkene wordt gedaan.

#### *Coöperatie Natuurrijk Limburg versus ontwerpbestemmingsplan*

De provincie is primair bevoegd gezag ten aanzien van het beleid landschapselementen. In dat kader bestaat onder meer bescherming vanuit de Wet Natuurbescherming (Omgevingswet) en de Omgevingsverordening. De rol gemeente is aanvullend ten aanzien van een zorgvuldige planologische borging. Het is een bevoegdheid van de gemeente en meer specifiek een bevoegdheid van de raad om deze ruimtelijk relevante belangen met een bestemmingsplan planologisch te borgen, voor zover deze nog niet leesbaar en hanteerbaar waren geborgd in het bestemmingsplan 'Buitengebied 2013' en/of in de gemeentelijke 'Verordening bomen en houtopstanden' (voorheen 'Bomenverordening').

Kans op schade door de aanlegvergunningplicht in het paraplubestemmingsplan landschapselementen is zeer gering aangezien momenteel al een relevante aanlegvergunningplicht geldt. Een kapvergunningeis is geen planologisch beperkende maatregel, maar onderdeel van een algemene verordening.

#### *Ongelijke behandeling*

De beheersovereenkomsten die agrariërs hebben gesloten zijn niet gelijk te stellen aan de eisen en verantwoordelijkheden van een bestuursorgaan als het Waterschap. Beheersovereenkomsten zijn privaatrechtelijk van aard, terwijl de publiekrechtelijke borging hiervan gewenst is. Het paraplubestemmingsplan is hiervoor een bij uitstek geschikt instrument.

Gelijke situaties zijn gelijk beoordeeld bij de keuze om op te nemen in het bestemmingsplan of de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening')'. Diverse locaties vallen buiten de inventarisatie. Dit met name om dubbelbescherming te voorkomen of vanwege lage landschappelijke waarde. In het paraplubestemmingsplan zijn de geïnventariseerde graften, poelen en holle wegen opgenomen, behalve in de bestemming Natuur omdat de borging daar al duidelijk is geregeld.

#### *Te gedetailleerd*

Het paraplubestemmingsplan is leesbaarder en hanteerbaarder. Bestaande elementen zijn ten opzichte van bestemmingsplan Buitengebied 2013 consistentier zichtbaar op de verbeelding en vertaald in de planregels. Bovendien is gebruik gemaakt van een actuele veldinventarisatie. Het bestemmingsplan Buitengebied 2013 biedt daarnaast de ruimte om ook nieuwe elementen aan te leggen.

#### *Normaal beheer?*

Normaal onderhoud en beheer ziet op het in zodanige conditie houden of brengen van objecten dat het voortbestaan van deze objecten op ten minste het bestaande kwaliteitsniveau wordt bereikt. Dit is verwerkt in de planregels en zal zorgvuldig en redelijk getoetst worden.

Handhaving is een kerntaak van de gemeente en in de financiering daarvan wordt voorzien. Dit is meegewogen in de voorbereiding van dit plan en verankerd in beleid.

### *Onduidelijkheid*

Er is sprake van een beheerplan. Het betreft alleen de bestaande elementsoorten graften/steilranden, holle wegen en poelen. De andere geïnventariseerde elementsoorten zijn meegenomen in de actualisatie van de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening').

Er is geen sprake van dubbel vergunningvereiste. In de agrarisch bestemming en agrarisch met waarde blijft het aanlegvergunningvereiste staan. Voor houtopstanden is deze niet meer van toepassing aangezien sprake is van een andere vergunningplicht, namelijk via de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening').

De gegevens en documenten die voort zijn gekomen uit de inventarisatie zijn openbaar en in te zien, dan wel op te vragen bij de gemeente.

### *Waardedaling*

Daar waar belanghebbenden van mening zijn dat sprake is van planschade, zal dit een eigen procedure doorlopen in welk kader zal worden vastgesteld in hoeverre sprake is van 'normaal maatschappelijk risico'. Daar is deze bestemmingsplanprocedure niet voor bedoeld.

De provincie is primair bevoegd gezag ten aanzien van het beleid landschapselementen. In dat kader bestaat onder meer bescherming vanuit de Wet Natuurbescherming (Omgevingswet) en de Omgevingsverordening. De rol gemeente is aanvullend ten aanzien van een zorgvuldige planologische borging. Kans op schade door de aanlegvergunningplicht in het paraplubestemmingsplan landschapselementen is zeer gering aangezien momenteel al een relevante aanlegvergunningplicht geldt. Een kapvergunningeis is geen planologisch beperkende maatregel, maar onderdeel van een algemene verordening. Ten aanzien van feitelijke waardedaling bestaan diverse (provinciale) tegemoetkomingen. Zo telt betreffende grond (sinds januari 2023) wel mee als subsidiabel areaal voor de basisinkomenssteun. Daarnaast mogen landschapselementen meegeteld worden als niet-productief areaal, waarmee zij bijdragen aan het kunnen voldoen aan de Goede Landbouw en Milieucondities/GLMC (conditionaliteit) 8.

Deze conditionaliteit stelt dat een agrariër, om in aanmerking te komen voor de basisinkomenssteun, 4% van het bouwland niet-productief dient in te richten. Naast bovengenoemde elementen biedt het GLB-NSP via de ecoregeling of via het Agrarische Natuur en Landschapsbeheer mogelijkheden om landschapselementen te onderhouden. Dit gebeurt op basis van vrijwillige deelname. Voor dit onderhoud ontvangen agrariërs een vergoeding die rekening houdt met kosten voor beheer én gedeelde opbrengsten.

### *Tot slot*

De afweging tot aanleg van nieuwe elementen ligt in beginsel bij de grondeigenaar. Regels voor de aanleg van nieuwe elementen vallen buiten het paraplubestemmingsplan. Daartoe zijn passende regels in het geldende bestemmingsplan buitengebied opgenomen.

Deze zienswijze wordt deels gegrond en deels ongegrond verklaard.

## Zienswijze 6

### *Inloopavonden*

Indiener acht het proces van inspraak onzorgvuldig en onvoldoende verlopen.

### *Inventarisatie*

Indiener stelt kritische vragen over de wijze van inventarisatie en de daarmee gepaard gaande kosten.

### *Coöperatie Natuurrijk Limburg versus ontwerpbestemmingsplan*

Natuurrijk Limburg, waar indiener lid van is, beoogt behoud, herstel en versterking van landschapselementen, maar het ontwerpbestemmingsplan wordt als averechts ervaren. Toename van gronden met dubbelbestemming wordt gezien als een beperking die mogelijk leidt tot planschadeclaims.

### *Gemiste kans voor de gemeente Voerendaal en haar landschap*

Leden en potentiële deelnemers uit Voerendaal, inclusief indiener, zien af van aanleg en onderhoud van landschapselementen door het ontwerpbestemmingsplan.

### *Ongelijke behandeling*

Kritiek op ongelijke behandeling van nieuwe landschapselementen en uitzonderingen voor landschapselementen op gronden van het waterschap en landgoederen.

### *Te gedetailleerd*

Bezwaar tegen gedetailleerde vastlegging voor handhaving, leidend tot statische landschapselementen in plaats van een levend landschap.

### *Normaal beheer?*

Onduidelijkheid over wat onder normaal onderhoud en beheer valt, met zorgen over financiering van handhaving.

### *Onduidelijkheid*

Indiener uit onzekerheid over wat precies is geïnventariseerd en vastgelegd over de landschapselementen.

De gemeente Voerendaal legt met dit bestemmingsplan geen beperkingen op aan een klein aantal eigenaren dat landschapselementen heeft verwijderd (en nu niet meer onder de dubbelbestemming valt), maar juist aan alle agrariërs en andere beheerders van landbouwgrond die zich de afgelopen jaren hebben ingezet voor het behoud, de ontwikkeling, het beheer en het onderhoud van landschapselementen, waaronder de indiener. De dubbelbestemming wordt toegekend aan zowel bestaande als nieuwe landschapselementen binnen verschillende bestemmingen, zoals Agrarisch-Agrarisch Bedrijf, Bedrijf, Bedrijf-Agrarisch loonbedrijf, Maatschappelijk, Recreatie-Verblijfsrecreatie, Tuin of Wonen, wat wijst op een bestemmingsplan gericht op ontwikkeling.

### *Waardedaling*

Vrees voor aanzienlijke waardedaling van gronden en ontevredenheid over de gemeentelijke houding dat dit onder "normaal maatschappelijk risico" valt.

### *Tot slot*

Het bestemmingsplan wordt gezien als het tenietdoen van inspanningen van Natuurrijk Limburg, wat niet gunstig is voor innovatieve ondernemers.

### *Conclusie*

Gezamenlijke conclusie met Natuurrijk Limburg dat het ontwerpbestemmingsplan contraproductief is en zal leiden tot minder groei en zelfs afname van bestaande landschapselementen.

## **Reactie**

### *Inloopavonden*

De beleving van indiener maakt niet dat onvoldoende inspraak is geboden bij de voorbereiding van het plan. Het bieden van inspraak maakt geen deel uit van de daarbij wettelijk gestelde eisen aan deze voorbereidingsprocedure. Niettemin heeft de gemeente participatie geboden in de vorm van inloopavonden, bedoeld om te informeren en reacties op te halen op conceptstukken. De evaluatie van de inloopavonden is betrokken bij de aanpak van vervolgg communicatie over bestemmingsplan en de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening').

### *Inventarisatie*

De inventarisatie van de landschapselementen is door een ter zake deskundig bureau uitgevoerd. Dit is met behulp van drones en veldwerk gebeurd. Bij de opdrachtverlening aan het onafhankelijk deskundig bureau is benadrukt dat de uitvoering plaatsvindt met inachtneming privacyregelgeving en respect voor eigendomssituaties.

De foto's en kaarten waar de uiteindelijke overzichtskaart op is gebaseerd vormen onderdeel van de feitelijke informatie die is gebruikt voor de juridische vertaling in het bestemmingsplan en de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening'). Deze zijn niet bij het bestemmingsplan gevoegd, maar zijn wel degelijk openbaar en bij de gemeente op te vragen en onderdeel van openbare geo-informatie op de gemeentelijke kaartviewer.

Vergroten van de leesbaarheid en hanteerbaar van de regels voor bestaande landschapselementen is van belang voor iedereen. Daarom is passend budget beschikbaar gesteld voor de bestuurlijke opdracht tot opstellen van een paraplubestemmingsplan.

Normaal beheer en onderhoud is en blijft vergunningvrij. Toezicht en handhaving van mutaties landschapselementen is opgenomen in het Handhavingsprogramma VTH-beleidsplan. Op basis van meldingen en incidentele controles onderneemt de gemeente actie. Daarbij wordt bekeken of sprake is van overtreding en indien nodig op welke manier de juiste vergunningaanvraag door betrokkene wordt gedaan.

### *Coöperatie Natuurrijk Limburg versus ontwerpbestemmingsplan*

De provincie is primair bevoegd gezag ten aanzien van het beleid landschapselementen. In dat kader bestaat onder meer bescherming vanuit de Wet Natuurbescherming (Omgevingswet) en de Omgevingsverordening. De rol gemeente is aanvullend ten aanzien van een zorgvuldige planologische borging. Het is een bevoegdheid van de gemeente en meer specifiek een bevoegdheid van de raad om deze ruimtelijk relevante

belangen met een bestemmingsplan planologisch te borgen, voor zover deze nog niet leesbaar en hanteerbaar waren geborgd in het bestemmingsplan 'Buitengebied 2013' en/of in de gemeentelijke de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening').

Kans op schade door de aanlegvergunningplicht in het paraplubestemmingsplan landschapselementen is zeer gering aangezien momenteel al een relevante aanlegvergunningplicht geldt. Een kapvergunningeis is geen planologisch beperkende maatregel, maar onderdeel van een algemene verordening.

#### *Ongelijke behandeling*

De beheersovereenkomsten die agrariërs hebben gesloten zijn niet gelijk te stellen aan de eisen en verantwoordelijkheden van een bestuursorgaan als het Waterschap. Beheersovereenkomsten zijn privaatrechtelijk van aard, terwijl de publiekrechtelijke borging hiervan gewenst is. Het paraplubestemmingsplan is hiervoor een bij uitstek geschikt instrument.

Gelijke situaties zijn gelijk beoordeeld bij de keuze om op te nemen in het bestemmingsplan of de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening'). Diverse locaties vallen buiten de inventarisatie. Dit met name om dubbelbescherming te voorkomen of vanwege lage landschappelijke waarde. In het paraplubestemmingsplan zijn de geïnventariseerde graften, poelen en holle wegen opgenomen, behalve in de bestemming Natuur omdat de borging daar al duidelijk is geregeld.

#### *Te gedetailleerd*

Het paraplubestemmingsplan is leesbaarder en hanteerbaarder. Bestaande elementen zijn ten opzichte van bestemmingsplan Buitengebied 2013 consistentier zichtbaar op de verbeelding en vertaald in de planregels. Bovendien is gebruik gemaakt van een actuele veldinventarisatie. Het bestemmingsplan Buitengebied 2013 biedt daarnaast de ruimte om ook nieuwe elementen aan te leggen.

#### *Normaal beheer?*

Normaal onderhoud, gebruik en beheer ziet op het in zodanige conditie houden of brengen van objecten dat het voortbestaan van deze objecten op ten minste het bestaande kwaliteitsniveau wordt bereikt. Dit is verwerkt in de planregels en zal zorgvuldig en redelijk getoetst worden.

Handhaving is een kerntaak van de gemeente en in de financiering daarvan wordt voorzien. Dit is meegewogen in de voorbereiding van dit plan en verankerd in beleid.

#### *Onduidelijkheid*

Er is sprake van een beheerplan. Het betreft alleen de bestaande elementsoorten graften/steilranden, holle wegen en poelen. De andere geïnventariseerde elementsoorten zijn meegenomen in de actualisatie van de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening').

Er is geen sprake van dubbel vergunningvereiste. In de agrarisch bestemming en agrarisch met waarde blijft het aanlegvergunningvereiste staan. Voor houtopstanden is deze niet meer van toepassing aangezien sprake is van een andere vergunningplicht,

namelijk via de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening').

De gegevens en documenten die voort zijn gekomen uit de inventarisatie zijn openbaar en in te zien, dan wel op te vragen bij de gemeente.

#### *Waardedaling*

Daar waar belanghebbenden van mening zijn dat sprake is van planschade, zal dit een eigen procedure doorlopen in welk kader zal worden vastgesteld in hoeverre sprake is van 'normaal maatschappelijk risico'. Daar is deze bestemmingsplanprocedure niet voor bedoeld.

De provincie is primair bevoegd gezag ten aanzien van het beleid landschapselementen. In dat kader bestaat onder meer bescherming vanuit de Wet Natuurbescherming (Omgevingswet) en de Omgevingsverordening. De rol gemeente is aanvullend ten aanzien van een zorgvuldige planologische borging. Kans op schade door de aanlegvergunningplicht in het paraplubestemmingsplan landschapselementen is zeer gering aangezien momenteel al een relevante aanlegvergunningplicht geldt. Een kapvergunningeis is geen planologisch beperkende maatregel, maar onderdeel van een algemene verordening. Ten aanzien van feitelijke waardedaling bestaan diverse (provinciale) tegemoetkomingen. Zo telt betreffende grond (sinds januari 2023) wel mee als subsidiabel areaal voor de basisinkomenssteun. Daarnaast mogen landschapselementen meegeteld worden als niet-productief areaal, waarmee zij bijdragen aan het kunnen voldoen aan de Goede Landbouw en Milieucondities/ GLMC (conditionaliteit) 8.

Deze conditionaliteit stelt dat een agrariër, om in aanmerking te komen voor de basisinkomenssteun, 4% van het bouwland niet-productief dient in te richten. Naast bovengenoemde elementen biedt het GLB-NSP via de ecoregeling of via het Agrarische Natuur en Landschapsbeheer mogelijkheden om landschapselementen te onderhouden. Dit gebeurt op basis van vrijwillige deelname. Voor dit onderhoud ontvangen agrariërs een vergoeding die rekening houdt met kosten voor beheer én gedeerde opbrengsten.

#### *Tot slot*

De afweging tot aanleg van nieuwe elementen ligt in beginsel bij de grondeigenaar. Regels voor de aanleg van nieuwe elementen vallen buiten het paraplubestemmingsplan. Daartoe zijn passende regels in het geldende bestemmingsplan buitengebied opgenomen.

Deze zienswijze wordt deels gegrond en deels ongegrond verklaard.

### **Zienswijze 7**

Als particuliere eigenaren worden indieners verplicht op grond van het plan een boomgaard in stand te houden. Indieners hebben nooit een vergoeding geclaimd of ontvangen die rekening houdt met kosten voor beheer en gedeerde opbrengsten. Door inwerkingtreding van dit plan ontstaat een blijvende waardevermindering van de grond. In de toekomst zullen indieners niet in staat zijn zelf het onderhoud te plegen en zal dat door derden tegen kosten moeten worden uitgevoerd hetgeen leidt tot inkomstenderving.

Aangezien de bomen nu nog zonder vergunning gekapt mogen worden, concluderen indieners dat de boomgaard niet waardevol is en ten onrechte als zodanig is bestemd. Indieners verzoeken om de verwijdering van de dubbelbestemming ter plaatse van de boomgaard, dan wel te voorzien in een adequate vergoeding voor kosten en waardedaling.

#### **Reactie**

Het vastgestelde bestemmingsplan wordt gepubliceerd en is te raadplegen op de website [Regels op de kaart - Omgevingswet - Regels op de kaart - Omgevingsloket](#). De actuele kaart behorende bij de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening') is eveneens openbaar te raadplegen.

Deze zienswijze ziet concreet op boomgaarden binnen de bestemmingen 'Agrarisch' en 'Agrarisch met waarden'. Gelet op de aard ervan zijn deze elementen ambtshalve uit het paraplubestemmingsplan gehaald (zie onder hoofdstuk 2 van deze nota), zodat deze zienswijze in zoverre gegrond is. Boomgaarden met een bedrijfsmatig karakter zijn overigens ook niet vergunningplichtig in de 'Verordening bomen en houtopstanden' (voorheen 'Bomenverordening').

Deze zienswijze wordt gegrond verklaard.

#### **Zienswijze 8**

Twee als landschapselement bestemde percelen betreffen de privétuinen bij de woonhuizen van indieners. Indieners achten het niet wenselijk dat particuliere tuinen aangemerkt worden als landschapselementen. Er lijkt sprake van rechtsongelijkheid, aangezien er verder geen privétuinen als landschapselementen zijn bestemd.

De bomen op een deel van een perceel dat is aangemerkt als een landschapselement zijn niet allemaal in beste conditie.

De struiken en bomen op een deel van een perceel dat is aangemerkt als een landschapselement staan in zeer natte ondergrond hetgeen ook tot gevolg heeft dat de struiken en bomen niet stevig staan.

Voor bovengenoemde percelen achten indieners het niet wenselijk dat ze worden opgenomen als landschapselement gezien het beperkende karakter wat hierdoor ontstaat. Daarnaast zijn indieners van mening dat de beperkingen een waardevermindering zullen betekenen voor de percelen.

#### **Reactie**

De woonhuizen en tuinen van indieners zijn gelegen binnen een landgoed. Zij maken meer specifiek onderdeel uit van Kasteelcomplex Puth.

De aanduiding landschapselementen binnen de bestemming Gemengd-landgoed stond in het ontwerp paraplubestemmingsplan. Er is geen aanlegvergunningstelsel of landschapsplan opgenomen in de primaire bestemming Gemengd-landgoed. Daarom

was het perceel in eerste instantie opgenomen in het paraplubestemmingsplan. De houtopstanden binnen bestemming gemengd landgoed zijn echter niet als apart element geïnventariseerd in zowel de bomenverordening 2012, als in de inventarisatie van Viforis. Ze zijn weggelaten in het vastgestelde paraplubestemmingsplan. Er is dus bovendien geen sprake van een waarde verminderend effect door een bestemmingsplanregeling.

Deze zienswijze wordt gegrond verklaard.

#### **Zienswijze 9**

Indiener is het er niet mee eens dat zijn perceel is aangemerkt als landschapselement. Er staan acht oude fruitbomen die op korte termijn niet meer levensvatbaar zullen zijn. Daarnaast merkt indiener op dat dit bestemmingsplan tot gevolg zal hebben dat de waarde van de betreffende gronden aanzienlijk zal dalen.

Indiener voelt zich niet meer 'baas' op zijn eigen grond, en concludeert dat hij de bomen op korte termijn zal gaan rooien.

#### **Reactie**

Gelet op de aard van het element 'boomgaard' is dit ambtshalve uit het paraplubestemmingsplan gehaald (zie onder hoofdstuk 2 van deze nota). Boomgaarden met een bedrijfsmatig karakter zijn overigens ook niet vergunningplichtig in de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening')'. In zoverre is deze zienswijze daarom gegrond.

Aan het weghalen van houtopstanden zijn regels verbonden in het geldende bestemmingsplan buitengebied. Voorafgaand aan het voornemen tot rooien dient een aanvraag aanlegvergunning te worden voorbereid of een omgevingsvergunning kap op grond van de 'Verordening bomen en houtopstanden'.

Deze zienswijze wordt gegrond verklaard.

#### **Zienswijze 10**

##### *Aanleiding paraplubestemmingsplan*

Het ontbreken van een duidelijke grondslag maakt het bestemmingsplan niet in overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening.

##### *Doelstelling*

Het doel van het plan gaat naar de mening van indieners voorbij aan een conserverende regeling en mist faciliterend beleid, waardoor het niet voldoet aan de verwachtingen van de indieners.

De aanwijzing van alle landschapselementen toont gebrek aan inzicht in hun belang voor de agrarische sector en recreatie, zonder recreatieve belevingswaarde of specifieke ecologische meerwaarde aan te tonen.

#### *Vrijwilligers*

Het plan gaat naar de mening van indieners voorbij aan de kosten en inspanningen van vrijwilligers en particuliere grondeigenaren voor het beheer en onderhoud van landschapselementen.

#### *Verstedelijking*

Indieners uiten hun bezorgdheid over de relatie tussen huisvestingsopgave en compensatieplicht voor landschapselementen, met een gebrek aan uitwerking over hoe de gemeente de compensatie ziet.

#### *Inventarisatie*

Indieners uiten hun zorgen over privacy aantasting bij toekomstige inventarisaties en veldbezoeken.

#### *Selectie van uitgesloten gebieden*

Indieners hebben kritiek op inconsistentie en gebrek aan consistentie in de uitsluiting van bepaalde gebieden, met suggesties voor verbetering.

#### *Afbeeldingen*

Indieners merken op dat bepaalde afbeeldingen niet zichtbaar zijn, hetgeen de inhoudelijke beoordeling bemoeilijkt.

#### *Natura 2000*

Indieners corrigeren de bewering dat De Kunderberg het enige Natura 2000-gebied in Voerendaal is.

#### *Landschapsbeheer in Limburg*

Indieners merken op dat de toelichting niet compleet is v.w.b. de verkenning en de overeenstemming met conclusies van de verkenning.

#### *Archeologie*

Indieners wijzen op de noodzaak van een planologische afweging tussen archeologie en landschapselementen.

#### *Economische uitvoerbaarheid*

Indieners uiten kritiek op de economische paragraaf en het gebrek aan analyse van mogelijke inkomensderving.

#### *Barro*

Indieners vragen om schrapping van oppervlakten binnen veiligheidszones van buisleidingen.

#### *Redelijkheid van instandhoudingsplicht*

Indieners hebben vragen over het opleggen van een instandhoudingsverplichting bij calamiteiten.

#### *Handhaving*

Indieners hebben kritiek op subjectieve maatstaven zoals 'ernstige beschadiging' en het gebrek aan toelichting op handhaving en toezicht.

### *Landgoed indieners en haar omgeving*

Indieners houden een pleidooi voor gelijke behandeling van landgoederen en verzoeken om elementen op hun landgoed ook buiten beschouwing te laten.

### *Verbeelding*

Indieners uiten klachten over het ontbreken van duidelijke veldnummers en fouten in de bestemming van bepaalde landschapselementen.

### *Tot slot*

Indieners hebben de indruk dat het college ecologische doelstellingen nastreeft met handhaving en beboeting, in plaats van stimulering.

## **Reactie**

Voor zover de landschapselementen op de percelen waar deze zienswijze op ziet boomgaarden, hagen en singels, dan wel bomen-bos betreffen, zijn deze elementen vanwege de aard uit het paraplubestemmingsplan gehaald (zie hoofdstuk 2 van deze zienswijzennota). In zoverre is deze zienswijze dus gegrond.

Over elementen worden zo nodig overgeheveld naar de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening') die parallel aan dit paraplubestemmingsplan wordt geactualiseerd. Houtopstanden zijn opgenomen in de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening')'. De kaponthefing die daarin is opgenomen biedt een passende bescherming met minder impact voor een aanvrager dan de huidige vergunning systematiek in het geldende bestemmingsplan Buitengebied 2013.

### *Aanleiding en grondslag paraplubestemmingsplan*

De grondslag van dit paraplubestemmingsplan komt voort uit provinciaal en gemeentelijk beleid. Verwezen wordt naar hoofdstuk 3 ('Beleidskader') van de plantoelichting. De bescherming van landschapselementen is ook eerder al geïmplementeerd in het bestemmingsplan 'Buitengebied 2013'. Dit paraplubestemmingsplan voorziet in een actualisatie daarvan. Dit paraplubestemmingsplan strekt wel degelijk tot een goede ruimtelijke ordening.

Dit paraplubestemmingsplan is wel degelijk conserverend van aard. Het legt de bestaande situatie gedetailleerd en gespecificeerd vast. Het woord "realisatie" hoort hier niet in thuis en is met een ambtshalve wijziging verwijderd.

Ambtshalve is besloten een aantal landschapselementen uit het paraplubestemmingsplan te halen. Houtopstanden zijn opgenomen in de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening')'. De kaponthefing die daarin is opgenomen biedt een passende bescherming met minder impact voor een aanvrager dan de huidige vergunning systematiek in het geldende bestemmingsplan Buitengebied 2013.

### *Vrijwilligers*

Naar de mening van de raad draagt dit paraplubestemmingsplan juist bij aan de doelstellingen die genoemde vrijwilligers en particuliere grondeigenaren voor ogen hebben. Namelijk de instandhouding van de landschapselementen die zo kenmerkend zijn voor het Zuid-Limburgse landschap. Normaal onderhoud en beheer vallen niet onder

de vergunningplicht door dit paraplubestemmingsplan. Hoe de eigenaren van de gronden waar de landschapselementen aanwezig zijn dit regelen is aan hen. Het is niet aan de gemeente om dit te bepalen en op te leggen.

#### *Verstedelijking*

Het belang van behoud van de kwaliteit van het landschap moet hand in hand gaan met de verstedelijking. Een goede belangenafweging is maatwerk. Het kader voor passende bescherming wordt geboden door het paraplubestemmingsplan en de actualisatie de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening')'.

De beoordeling van concrete vergunningaanvragen kenmerkt zich door een helder werkproces en deskundige beoordeling. Na een evenwichtige belangenafweging kan het voorkomen dat in de vergunning voorwaarden voor herplant/compensatie worden vastgelegd.

#### *Inventarisatie*

De inventarisatie van de landschapselementen is door een ter zake deskundig bureau uitgevoerd. Dit is met behulp van drones en veldwerk gebeurd. Bij de opdrachtverlening aan het onafhankelijk deskundig bureau is benadrukt dat de uitvoering plaatsvindt met inachtneming privacyregelgeving en respect voor eigendomssituaties.

#### *Selectie van uitgesloten gebieden*

De regeling van het paraplubestemmingsplan betreft een aanvulling van de regeling in het bestemmingsplan 'Buitengebied 2013'. De bebouwde kom is buiten de scope gehouden omdat beschermingswaardige elementen zich vooral in het buitengebied bevinden.

Gelijke situaties zijn gelijk beoordeeld bij de keuze om op te nemen in het bestemmingsplan of de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening')'. Diverse locaties vallen buiten de inventarisatie. Dit met name om dubbelbescherming te voorkomen of vanwege lage landschappelijke waarde. In het paraplubestemmingsplan zijn de geïnventariseerde graften, poelen en holle wegen opgenomen, behalve in de bestemming Natuur omdat de borging daar al duidelijk is geregeld.

De beheersovereenkomsten die agrariërs hebben gesloten zijn niet gelijk te stellen aan de eisen en verantwoordelijkheden van een bestuursorgaan als het Waterschap. Beheersovereenkomsten zijn privaatrechtelijk van aard, terwijl de publiekrechtelijke borging hiervan gewenst is. Het paraplubestemmingsplan is hiervoor een bij uitstek geschikt instrument.

#### *Afbeeldingen*

De betreffende afbeeldingen zijn waar nodig hersteld en zichtbaar gemaakt. Na publicatie wordt per element 1 of 2 afbeeldingen opgenomen bij de data. Voor de vergunningverleners zijn alle afbeeldingen in te zien.

De afbeeldingen en de omschrijving daarvan maken onderdeel uit van de inventarisatie door een ter zake deskundig bureau. De raad mag hierop vertrouwen en laat deze ongewijzigd. Voor het overige volstaat de raad met de opmerking dat de inhoud van de toelichting niet juridisch bindend is en daarmee ook niet vatbaar is voor bezwaar/beroep.

### *Natura 2000*

De toelichting (sub paragraaf 3.2.3) is aangepast door de drie (deels) binnen de grenzen van de gemeente Voerendaal gelegen Natura 2000-gebieden te noemen. Dit betreft:

1. Kunderberg
2. Geuldal (hier maakt de Vrakelberg ook deel van uit)
3. Geleenbeekdal (hier maakt het Cortenbacherbos onderdeel van uit)

### *Landschapsbeheer in Limburg*

De tekst over de verkenning is aangevuld en verplaatst naar paragraaf 3.3.4 (vóór Programma Landschap). Het betreft een beknopte samenvatting. De betreffende stukken zijn apart raadpleegbaar.

### *Archeologie*

De term “realisatie” is met een ambtshalve wijziging uit de regels (artikel 5.1) verwijderd. Het aspect archeologie vormt daarmee geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit paraplubestemmingsplan. De instandhouding van bestaande landschapselementen doet geen afbreuk aan eventuele aanwezige archeologische waarden. Bovendien zijn de elementen die zien op bomen, uit het paraplubestemmingsplan gehaald.

De raad merkt in dit kader nog op dat archeologische toevalsvondsten moeten worden gemeld bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

### *Economische uitvoerbaarheid*

De verwachting is dat vanwege de bestaande aanlegvergunningplicht in het bestemmingsplan buitengebied 2013 de kans op planschade zeer gering is. De raad merkt bovendien op dat het bedrag aan eventuele planschade dat lager is dan 2% van het jaarinkomen voor eigen rekening en risico komt. Gelet hierop is dit risico in kwestie verwaarloosbaar en heeft de raad in redelijkheid kunnen stellen dat dit plan economisch uitvoerbaar is. Bovendien is een groot aantal landschapselementen uit het paraplubestemmingsplan verwijderd. Verwezen wordt naar hoofdstuk 2 van deze zienswijzennota.

### *Barro*

Zowel landschapselementen met betrekking tot bomen, hagen en bosschages, als regels over “realisatie” van landschapselementen zijn uit dit paraplubestemmingsplan gehaald. In zoverre is hier dan ook geen sprake (meer) van door het paraplubestemmingsplan beschermde houtopstanden, zoals: bomen, hagen en andere begroeiingen binnen de veiligheidszones van buisleidingen. Voor de aanleg van landschapselementen zijn regels opgenomen in het bestemmingsplan Buitengebied 2013.

### *Redelijkheid van instandhoudingsplicht*

De vraag of het vervangen van zieke bomen onder normaal onderhoud valt kan niet beantwoord worden in het kader van dit paraplubestemmingsplan, aangezien alle elementen die zien op bomen ambtshalve uit het paraplubestemmingsplan zijn gehaald. In het kader van de ‘Verordening bomen en houtopstanden (voorheen ‘Bomenverordening’) zijn regels en werkafspraken benoemd onder welke voorwaarden geen omgevingsvergunning geldt bij regulier onderhoud.

### *Handhaving*

Gelet op de verschillen in verschijningsvorm van de verschillende soorten

landschapselementen is het antwoord op de vraag wanneer sprake is van 'ernstige beschadiging' per definitie casuïstisch van aard. Het is aan het college om hier een afweging in te maken. Hierbij zal het gelijkheidsbeginsel, en ook de andere beginselen van behoorlijk bestuur in acht moeten worden genomen.

Toezicht en handhaving van landschapselementen is opgenomen in het Handhavingsprogramma VTH-beleidsplan. Op basis van meldingen en incidentele controles onderneemt de gemeente actie. Daarbij wordt bekeken of sprake is van overtreding en indien nodig op welke manier de juiste vergunningaanvraag door betrokkene wordt gedaan.

#### *Landgoed indieners en haar omgeving*

De landschapselementen zijn weggehaald uit het vastgestelde paraplubestemmingsplan. De elementen zijn aan te merken als houtopstanden. Daarom zijn de struiken en bomen opgenomen in de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening'). Dat heeft geen waarde verminderend effect aangezien sprake is van een algemene regel. Er is geen aanlegvergunningstelsel of landschapsplan opgenomen in het bestemmingsplan 'Gemengd-landgoed'. Daarom was het perceel in eerste instantie opgenomen in het paraplubestemmingsplan.

#### *Verbeelding*

Bij de digitale kaarten in de kaartviewer wordt duidelijke informatie per element geboden. De veldnummers zullen dan verwijzen naar het juiste element.

#### *Tot slot*

De raad streeft instandhouding van voor het Zuid-Limburgse landschap kenmerkende landschapselementen na. Daarbij vindt invulling van de gemeentelijke beleidsvrijheid plaats in relatie tot de relevante beleidskaders van zowel de gemeente als andere bevoegde overheden zoals de provincie. De ambtshalve wijzigingen komen voor een groot deel tegemoet aan de door indiener geuite zorgen.

Deze zienswijze wordt deels gegrond en deels ongegrond verklaard.

### **Zienswijze 11**

Indiener is een agrarische ondernemer binnen de gemeente Voerendaal die zich onder meer bezighoudt met verschillende landschapselementen op agrarische gronden binnen de gemeente Voerendaal. Indiener heeft hiertoe beheerovereenkomsten gesloten met Natuurrijk Limburg.

Indiener is van mening dat dit plan een averechts effect heeft en leidt tot forse waardedaling van de gronden (tot 70%).

Verder merkt indiener op dat de grenzen van de dubbelbestemmingen niet overal overeenkomt met de werkelijkheid.

Indiener merkt op dat hij niet op de hoogte was van de inventarisatie, hetgeen indiener zeer onfatsoenlijk vindt.

Het is voor indiener onduidelijk wat precies is geïnventariseerd, zodat hij dit ook niet kan controleren. Indiener heeft zijn twijfels bij de inhoud van de inventarisatie.

Toen de vigerende dubbelbestemming in het bestemmingsplan Buitengebied 2013 werd vastgelegd zijn indiener en de andere eigenaren niet op de hoogte gesteld.

Indiener betreurt de gehanteerde werkwijze en vraagt zich af waarom belanghebbende partijen zoals LLTB en Natuurrijk Limburg niet in het voortraject betrokken zijn. Naar de mening van indiener had dit geld, onduidelijkheid en werk kunnen besparen.

Het buiten beschouwing laten van onder meer de gronden van het Waterschap is naar de mening van indiener 'meten met twee maten'. Indiener heeft zich evengoed te houden aan de beheersovereenkomsten.

Indiener mist in het hele plan, in welke vorm dan ook, de stimulering vanuit de gemeente Voerendaal om gemotiveerd verder te gaan met het beheer en onderhoud van de landschapselementen.

#### **Reactie**

Gelet op de aard ervan zijn deze elementen ambtshalve uit het paraplubestemmingsplan gehaald (zie onder hoofdstuk 2 van deze nota), zodat deze zienswijze in zoverre gegrond is.

De haag is opgenomen in de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening')'. De kapontheffing die daarin is opgenomen biedt een passende bescherming met minder impact voor een aanvrager dan de huidige vergunning systematiek in het geldende bestemmingsplan buitengebied 2013.

Gelet op de aard van het element 'hoogstamboomgaard' is dit eveneens ambtshalve uit het paraplubestemmingsplan gehaald (zie onder hoofdstuk 2 van deze nota). Boomgaarden met een bedrijfsmatig karakter zijn overigens ook niet vergunningplichtig in de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening')'.

Er is geen sprake van dubbel vergunningvereiste. In de agrarisch bestemming en agrarisch met waarde blijft het aanlegvergunningvereiste staan. Voor houtopstanden is deze niet meer van toepassing aangezien sprake is van een andere vergunningplicht, namelijk via de 'Verordening bomen en houtopstanden'.

Inventarisaties worden niet aangekondigd. Dit is wettelijk ook niet verplicht. De gegevens en documenten die voort zijn gekomen uit de inventarisatie zijn openbaar en in te zien, dan wel op te vragen bij de gemeente.

Het bestemmingsplan 'Buitengebied 2013' heeft de wettelijke procedure doorlopen. Het is gepubliceerd als informeel voorontwerp, ontwerp en vastgesteld plan, en er was respectievelijk gelegenheid voor de indiening van informele inloopreacties, zienswijzen en beroep.

Dit paraplubestemmingsplan heeft als doel om waardevolle landschapselementen te

beschermen. Dit betreft een publieke taak. De gemeente is hiertoe bevoegd. Eenieder is in de gelegenheid gesteld om voorafgaand aan de wettelijke verplichte zienswijzemogelijkheid inloopreacties in te dienen. Met Natuurrijk en LLTB heeft flankerend aan het formele traject overleg plaatsgevonden over passend instrumentarium voor behoud landschapselementen.

De beheersovereenkomsten die agrariërs hebben gesloten zijn niet gelijk te stellen aan de publiekrechtelijke eisen en verantwoordelijkheden van een bestuursorgaan als het Waterschap. Beheersovereenkomsten zijn privaatrechtelijk van aard, terwijl de publiekrechtelijke borging hiervan gewenst is. Het paraplubestemmingsplan is hiervoor een bij uitstek geschikt instrument.

De raad streeft met het paraplubestemmingsplan naar een leesbaarder en hanteerbaarder kader voor het behoud en beheer van landschapselementen. In samenhang met de mogelijkheden van provinciale regelgeving stimuleren wij de ontwikkeling en beheer van landschapselementen.

De afweging tot aanleg van nieuwe elementen ligt in beginsel bij de grondeigenaar. Regels voor de aanleg van nieuwe elementen vallen buiten het paraplubestemmingsplan. Daartoe zijn passende regels in het geldende bestemmingsplan buitengebied opgenomen.

De raad merkt op dat de inloop- en zienswijzenprocedure zijn bedoeld om een plan te verbeteren.

Deze zienswijze wordt deels gegrond en deels ongegrond verklaard.

## **Zienswijze 12**

### *Coöperatie Natuurrijk Limburg versus ontwerpbestemmingsplan*

Natuurrijk Limburg, waar de indiener lid van is, streeft naar behoud, herstel, beheer en versterking van landschapselementen in Voerendaal.

Het ontwerpbestemmingsplan wordt beschouwd als averechts en draagt naar de mening van indiener niet bij aan de groei van landschapselementen, wat in strijd is met het stimulerende perspectief van Natuurrijk Limburg.

### *Gemiste kans voor de gemeente Voerendaal en haar landschap*

Leden, inclusief de indiener, zien af van aanleg en onderhoud van landschapselementen vanwege beperkingen opgelegd door het ontwerpbestemmingsplan.

### *Ongelijke behandeling*

Indiener uit kritiek op de ongelijke behandeling van nieuwe landschapselementen in verschillende gebieden en het uitsluiten van landschapselementen op gronden van waterschap en landgoederen.

### *Te gedetailleerd*

Indiener heeft bezwaar tegen te gedetailleerde vastlegging, wat leidt tot statische landschapselementen in plaats van een levend landschap.

#### *Normaal beheer?*

Het is voor indiener niet duidelijk wat onder normaal onderhoud en beheer valt. Verder heeft indiener vragen over de financiering van de handhaving hiervan.

#### *Onduidelijkheid*

Het is indiener niet duidelijk wat precies is geïnventariseerd en vastgelegd over de landschapselementen.

#### *Waardedaling*

Indiener vreest voor aanzienlijke waardedaling van gronden en is verontwaardigd over de gemeentelijke houding dat dit onder "normaal maatschappelijk risico" valt.

#### *Economische uitvoerbaarheid*

Indiener heeft kritiek op het ontbreken van analyse van mogelijke inkomensderving en oproep om kostenverdeling duidelijk in het plan aan te geven.

#### *Gemeentelijke 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening').*

Indiener wijst op de gemeentelijke 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening') die is gebaseerd op de Boswet, door waarvan fruitbomen gekapt mogen worden.

Het toekennen van de dubbelbestemming aan de als fruitbomen aangeplante bomen is naar de mening van indiener niet billijk en onjuist en leidt tot planologisch nadeel zonder vergoeding.

#### *Tot slot*

Het bestemmingsplan wordt gezien als het tenietdoen van de inspanningen van Natuurrijk Limburg en wordt niet verwelkomd door innovatieve ondernemers.

#### *Conclusie*

Indiener deelt de conclusie van Natuurrijk Limburg dat het ontwerpbestemmingsplan contraproductief is en zal leiden tot minder groei en zelfs afname van bestaande landschapselementen.

#### **Reactie**

Deze zienswijze ziet concreet op de landschapselementen hoogstamboomgaarden en hagen, gelegen binnen de bestemming 'Agrarisch'.

De hagen zijn opgenomen in de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening'). De kaponthefing die daarin is opgenomen biedt een passende bescherming met minder impact voor een aanvrager dan de huidige vergunning systematiek in het geldende bestemmingsplan buitengebied 2013.

Gelet op de aard van de elementen 'hoogstamboomgaarden' zijn deze eveneens ambtshalve uit het paraplubestemmingsplan gehaald (zie onder hoofdstuk 2 van deze nota). Boomgaarden met een bedrijfsmatig karakter zijn overigens ook niet vergunningplichtig in de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening').

Er is geen sprake van dubbel vergunningvereiste. In de agrarisch bestemming en

agrarisch met waarde blijft het aanlegvergunningvereiste staan. Voor houtopstanden is deze niet meer van toepassing aangezien sprake is van een andere vergunningplicht, namelijk via de 'Verordening bomen en houtopstanden'.

#### *Coöperatie Natuurrijk Limburg versus ontwerpbestemmingsplan*

De provincie is primair bevoegd gezag ten aanzien van het beleid landschapselementen. In dat kader bestaat onder meer bescherming vanuit de Wet Natuurbescherming (Omgevingswet) en de Omgevingsverordening. De rol gemeente is aanvullend ten aanzien van een zorgvuldige planologische borging. Het is een bevoegdheid van de gemeente en meer specifiek een bevoegdheid van de raad om deze ruimtelijk relevante belangen met een bestemmingsplan planologisch te borgen, voor zover deze nog niet leesbaar en hanteerbaar waren geborgd in het bestemmingsplan 'Buitengebied 2013' en/of in de gemeentelijke 'Verordening bomen en houtopstanden'.

Kans op schade door de aanlegvergunningplicht in het paraplubestemmingsplan landschapselementen is zeer gering aangezien momenteel al een relevante aanlegvergunningplicht geldt. Een kapvergunningeis is geen planologisch beperkende maatregel, maar onderdeel van een algemene verordening.

#### *Ongelijke behandeling*

De beheersovereenkomsten die agrariërs hebben gesloten zijn niet gelijk te stellen aan de eisen en verantwoordelijkheden van een bestuursorgaan als het Waterschap. Beheersovereenkomsten zijn privaatrechtelijk van aard, terwijl de publiekrechtelijke borging hiervan gewenst is. Het paraplubestemmingsplan is hiervoor een bij uitstek geschikt instrument.

Gelijke situaties zijn gelijk beoordeeld bij de keuze om op te nemen in het bestemmingsplan of de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening')'. Diverse locaties vallen buiten de inventarisatie. Dit met name om dubbelbescherming te voorkomen of vanwege lage landschappelijke waarde. In het paraplubestemmingsplan zijn de geïnventariseerde graften, poelen en holle wegen opgenomen, behalve in de bestemming Natuur omdat de borging daar al duidelijk is geregeld.

De beheersovereenkomsten die agrariërs hebben gesloten zijn niet gelijk te stellen aan de eisen en verantwoordelijkheden van een bestuursorgaan als het Waterschap. Beheersovereenkomsten zijn privaatrechtelijk van aard, terwijl de publiekrechtelijke borging hiervan gewenst is. Het paraplubestemmingsplan is hiervoor een bij uitstek geschikt instrument.

#### *Te gedetailleerd*

Het paraplubestemmingsplan is leesbaarder en hanteerbaarder. Bestaande elementen zijn ten opzichte van bestemmingsplan Buitengebied 2013 consistentier zichtbaar op de verbeelding en vertaald in de planregels. Bovendien is gebruik gemaakt van een actuele veldinventarisatie. Het bestemmingsplan Buitengebied 2013 biedt daarnaast de ruimte om ook nieuwe elementen aan te leggen.

#### *Normaal beheer?*

Normaal onderhoud, gebruik en beheer ziet op het in zodanige conditie houden of brengen van objecten dat het voortbestaan van deze objecten op ten minste het

bestaande kwaliteitsniveau wordt bereikt. Dit is verwerkt in de planregels en zal zorgvuldig en redelijk getoetst worden.

Handhaving is een kerntaak van de gemeente en in de financiering daarvan wordt voorzien. Dit is meegewogen in de voorbereiding van dit plan en verankerd in beleid.

#### *Onduidelijkheid*

Er is sprake van een beheerplan. Het betreft alleen de bestaande elementsoorten graften/steilranden, holle wegen en poelen. De andere geïnventariseerde elementsoorten zijn meegenomen in de actualisatie van de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening')'.

Er is geen sprake van dubbel vergunningvereiste. In de agrarisch bestemming en agrarisch met waarde blijft het aanlegvergunningvereiste staan. Voor houtopstanden is deze niet meer van toepassing aangezien sprake is van een andere vergunningplicht, namelijk via de 'Verordening bomen en houtopstanden'.

De gegevens en documenten die voort zijn gekomen uit de inventarisatie zijn openbaar en in te zien, dan wel op te vragen bij de gemeente.

#### *Waardedaling*

Daar waar belanghebbenden van mening zijn dat sprake is van planschade, zal dit een eigen procedure doorlopen in welk kader zal worden vastgesteld in hoeverre sprake is van 'normaal maatschappelijk risico'. Daar is deze bestemmingsplanprocedure niet voor bedoeld.

De provincie is primair bevoegd gezag ten aanzien van het beleid landschapselementen. In dat kader bestaat onder meer bescherming vanuit de Wet Natuurbescherming (Omgevingswet) en de Omgevingsverordening. De rol gemeente is aanvullend ten aanzien van een zorgvuldige planologische borging. Kans op schade door de aanlegvergunningplicht in het paraplubestemmingsplan landschapselementen is zeer gering aangezien momenteel al een relevante aanlegvergunningplicht geldt. Een kapvergunningeis is geen planologisch beperkende maatregel, maar onderdeel van een algemene verordening. Ten aanzien van feitelijke waardedaling bestaan diverse (provinciale) tegemoetkomingen. Zo telt betreffende grond (sinds januari 2023) wel mee als subsidiabel areaal voor de basisinkomenssteun. Daarnaast mogen landschapselementen meegeteld worden als niet-productief areaal, waarmee zij bijdragen aan het kunnen voldoen aan de Goede Landbouw en Milieucondities/GLMC (conditionaliteit) 8.

Deze conditionaliteit stelt dat een agrariër, om in aanmerking te komen voor de basisinkomenssteun, 4% van het bouwland niet-productief dient in te richten. Naast bovengenoemde elementen biedt het GLB-NSP via de ecoregeling of via het Agrarische Natuur en Landschapsbeheer mogelijkheden om landschapselementen te onderhouden. Dit gebeurt op basis van vrijwillige deelname. Voor dit onderhoud ontvangen agrariërs een vergoeding die rekening houdt met kosten voor beheer én gedeerde opbrengsten.

#### *Economische uitvoerbaarheid*

De raad merkt op dat het bedrag aan eventuele planschade dat lager is dan 2% van het jaarinkomen voor eigen rekening en risico komt. Gelet hierop is dit risico in kwestie

verwaarloosbaar en heeft de raad in redelijkheid kunnen stellen dat dit plan economisch uitvoerbaar is. Bovendien is een groot aantal landschapselementen uit het paraplubestemmingsplan verwijderd. Verwezen wordt naar hoofdstuk 2 van deze zienswijzennota.

#### *Gemeentelijke Bomenverordening*

Ambtshalve is besloten om de boom gerelateerde elementen waar nodig naar de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening') over te hevelen. Het is juist dat bedrijfsmatig geëxploiteerde fruitbomen zijn uitgezonderd van de vergunningplicht door de 'Verordening bomen en houtopstanden'.

#### *Tot slot*

De afweging tot aanleg van nieuwe elementen ligt in beginsel bij de grondeigenaar. Regels voor de aanleg van nieuwe elementen vallen buiten het paraplubestemmingsplan. Daartoe zijn passende regels in het geldende bestemmingsplan buitengebied opgenomen.

Deze zienswijze wordt deels gegrond en deels ongegrond verklaard.

### **Zienswijze 13**

Indiener heeft acht vrijwillig aangeplante fruitbomen op zijn grond waaraan een dubbelbestemming is toegekend.

Indiener ervaart de regels en plichten als een te vergaande inbreuk op zijn zeggenschap en overweegt de bomen te kappen voorafgaand aan de inwerkingtreding van het bestemmingsplan. Indiener stelt voor de regels aan te passen zodat kleine hobbyboomgaarden vrijblijvend in beheer en onderhoud gelaten worden, met uitzondering van gesubsidieerde, grotere boomgaarden.

De boomgaard van indiener valt buiten het bestemmingsplan "Wonen en werken", terwijl naburige gelijksoortige boomgaarden binnen dit plan vallen en om die reden niet zijn opgenomen, hetgeen leidt tot rechtsongelijkheid.

Indiener verzoekt dringend om zijn perceel met acht bomen uit het bestemmingsplan te schrappen, om het behoud van zijn boomgaard te waarborgen en uit zijn bezwaar tegen het bestemmingsplan vanwege de administratieve last en financiële verspilling die daaruit volgt.

Indiener verzoekt om het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen, met uitsluiting van zijn perceel met fruitbomen.

### **Reactie**

Gelet op de aard ervan zijn deze elementen ambtshalve uit het paraplubestemmingsplan gehaald (zie onder hoofdstuk 2 van deze nota), zodat deze zienswijze in zoverre gegrond is.

De haag is opgenomen in de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen

‘Bomenverordening’). De kapontheffing die daarin is opgenomen biedt een passende bescherming met minder impact voor een aanvrager dan de huidige vergunning systematiek in het geldende bestemmingsplan buitengebied 2013.

Gelet op de aard van het element ‘hoogstamboomgaard’ is dit eveneens ambtshalve uit het paraplubestemmingsplan gehaald (zie onder hoofdstuk 2 van deze nota). Boomgaarden met een bedrijfsmatig karakter zijn overigens ook niet vergunningplichtig in de ‘Verordening bomen en houtopstanden (voorheen ‘Bomenverordening’).

Er is geen sprake van dubbel vergunningvereiste. In de agrarisch bestemming en agrarisch met waarde blijft het aanlegvergunningvereiste staan. Voor houtopstanden is deze niet meer van toepassing aangezien sprake is van een andere vergunningplicht, namelijk via de ‘Verordening bomen en houtopstanden (voorheen ‘Bomenverordening’).

Deze zienswijze wordt gegrond verklaard.

#### **Zienswijze 14**

##### *Doelstelling ontwerpbestemmingsplan*

Het ontwerpbestemmingsplan streeft naar het behoud en herstel van landschapselementen in het landelijke gebied van Gemeente Voerendaal.

Indiener uit zijn bezorgdheid over de wijze van vastlegging van levende, zich ontwikkelende landschapselementen en de onduidelijkheid van de invulling van ‘normaal onderhoud, beheer’, en vergunningplicht bij werkzaamheden.

##### *Projectgebied*

Indiener uit kritiek op de uitsluiting van bepaalde gebieden voor inventarisatie, zoals snelwegen, spoorwegen, sportaccommodaties, eigendommen van Waterschap Limburg en Landgoederen. De reden hiervoor wordt als onrechtvaardig beschouwd, met name voor agrarische bedrijfslocaties.

De aanleg van hagen op agrarische bedrijfslocaties wordt als vrijwillige inspanning voor inpassing uitgevoerd en zonder tegenprestatie onderhouden. Er wordt een beroep gedaan op gelijke behandeling.

##### *Inventarisatie en vastlegging*

Indiener uit kritiek op de ontoegankelijkheid van gegevens, met name de database met aanvullende informatie en beeldmateriaal, die niet raadpleegbaar is. De wens voor transparantie en controle op juistheid wordt benadrukt.

Indiener verzoekt om inventarisatiekaarten te verwijderen, aangezien ze voor onrust zorgen en mogelijk als basis dienen voor handhaving, wat de noodzaak van volledige transparantie benadrukt.

##### *Bestemmingsplan Buitengebied 2013 versus ontwerpbestemmingsplan*

Een vergelijking van de situatie onder het bestemmingsplan van 2013 toont aan dat het ontwerpbestemmingsplan met verplichtingen en handhavingsmogelijkheden niet zal bijdragen aan de uitbreiding en kwaliteit van landschapselementen. Er wordt gepleit voor een redelijke tegenprestatie.

Indiener uit kritiek op de uitbreiding van de dubbelbestemming 'Waarde landschapselement' naar verschillende bestemmingen, wat als beperkend wordt ervaren. Er wordt gewaarschuwd voor mogelijke planschadeclaims.

#### *Nieuwe landschapselementen en beheer en onderhoud*

Indiener voorspelt dat agrariërs en burgers terughoudender zullen zijn in het aanleggen van nieuwe landschapselementen en het sluiten van beheerovereenkomsten, wat de doelstelling van behoud en goed beheer ondermijnt.

#### *Informatiebijeenkomst d.d. 27 september 2023*

Indiener heeft bezwaar tegen vermeende landschapselementen en zonnepanelen op landbouwgronden die door indiener worden geëxploiteerd. Indiener wil zijn gronden duurzaam blijven gebruiken voor landbouw en voedselvoorziening, waardoor plaatsing van zonnepanelen en aanleg van landschapselementen niet acceptabel zijn.

#### *Tot slot*

Indiener oordeelt dat het ontwerpbestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de belangen van indiener en schade veroorzaakt. Indiener verzoekt de raad om het plan niet vast te stellen of volledig tegemoet te komen aan de geuite zorgen bij het vaststellen van het bestemmingsplan.

### **Reactie**

Deze zienswijze ziet concreet op een haag binnen de bestemming 'Agrarisch bedrijf'. Gelet op de aard en bestemming ervan is dit element ambtshalve uit het paraplubestemmingsplan gehaald (zie onder hoofdstuk 2 van deze nota), zodat deze zienswijze in zoverre gegrond is.

#### *Doelstelling ontwerpbestemmingsplan*

Om bestaande landschapselementen zo goed mogelijk te beschermen en een uitvoerbaar bestemmingsplan te verkrijgen, is gedetailleerd bestemmen noodzakelijk. Dat staat los van de ongewijzigde mogelijkheden om nieuwe landschapselementen aan te leggen. Zo biedt het van kracht blijvende bestemmingsplan buitengebied 2013 de ruimte om ook nieuwe elementen aan te leggen.

Het paraplubestemmingsplan landschapselementen is leesbaarder en hanteerbaarder gemaakt. Bestaande elementen zijn ten opzichte van het geldende bestemmingsplan buitenbied 2013 consistentier zichtbaar op de verbeelding en vertaald in hanteerbare planregels die voldoen aan actuele wet- en regelgeving. Bovendien gebruik gemaakt van een recente veldinventarisatie.

#### *Projectgebied*

Gelijke situaties zijn gelijk beoordeeld bij de keuze om op te nemen in het bestemmingsplan of de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening')'. Diverse locaties vallen buiten de inventarisatie. Dit met name om dubbelbescherming te voorkomen of vanwege lage landschappelijke waarde. In het paraplubestemmingsplan zijn de geïnventariseerde graften, poelen en holle wegen opgenomen, behalve in de bestemming Natuur omdat de borging daar al duidelijk is geregeld.

De beheersovereenkomsten die agrariërs hebben gesloten zijn niet gelijk te stellen aan de eisen en verantwoordelijkheden van een bestuursorgaan als het Waterschap. Beheersovereenkomsten zijn privaatrechtelijk van aard, terwijl de publiekrechtelijke borging hiervan gewenst is. Het paraplubestemmingsplan is hiervoor een bij uitstek geschikt instrument.

#### *Inventarisatie en vastlegging*

Het vastgestelde bestemmingsplan wordt gepubliceerd en is te raadplegen op het Omgevingsloket. Feitelijke informatie zoals kadastragegevens en voorbereidende stukken zoals fotomateriaal zijn geen onderdeel van een bestemmingsplan. De uitkomst van de inventarisatiekeuze is wel vertaald in de juridisch bij een bestemmingsplan behorende stukken (verbeelding, regels en plantoelichting). Ook de actuele kaart behorende bij de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening') is te raadplegen via het Omgevingsloket en gemeentelijke website. Onderliggende inventarisatiegegevens zullen worden verwerkt in de gemeentelijke kaartviewer met geo-informatie en de digitaal te raadplegen kaart behorende bij de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening')'.

Foto's en overige niet privacygevoelige informatie van de inventarisatie zijn openbaar en kunnen ambtelijk beschikbaar worden gesteld.

Deze informatie vormt de feitelijke nulmeting die dient als basis voor de afweging en vertaling van te beschermen landschapselementen en is daarmee zeer waardevol voor het toezicht op de instandhouding van de landschapselementen.

#### *Bestemmingsplan Buitengebied 2013 versus ontwerpbestemmingsplan*

Daar waar belanghebbenden van mening zijn dat sprake is van planschade, zal dit een eigen procedure doorlopen in welk kader zal worden vastgesteld in hoeverre sprake is van 'normaal maatschappelijk risico'. Daar is deze bestemmingsplanprocedure niet voor bedoeld.

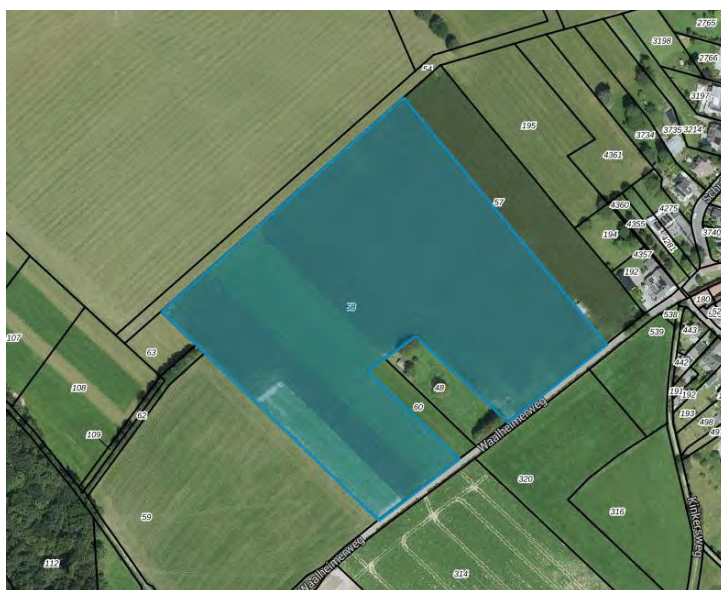
Kans op schade door de aanlegvergunningplicht in het paraplubestemmingsplan landschapselementen is zeer gering aangezien momenteel al een relevante aanlegvergunningplicht geldt bij de in het paraplubestemmingsplan opgenomen landschapselementen. Voor beoordeling van een verzoek tot planschadevergoeding bestaat een aparte procedure.

Houtopstanden maken overigens geen onderdeel meer uit van het aangepaste bestemmingsplan. Voor elementen die onder de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening') vallen geldt een kapvergunning. Een kapvergunningeis is geen planologisch beperkende maatregel, maar onderdeel van een algemene verordening.

De feitelijke realisatie van een landschapselement kan tot waardedaling leiden. Realisatie is echter geen onderdeel van het voorliggende bestemmingsplan. Ten aanzien van feitelijke waardedaling bestaan diverse (provinciale) tegemoetkomingen. Zo telt betreffende grond (sinds januari 2023) wel mee als subsidieel areaal voor de basisinkomenssteun. Daarnaast mogen landschapselementen meegeteld worden als niet-productief areaal, waarmee zij bijdragen aan het kunnen voldoen aan de Goede

Landbouw en Milieucondities/ GLMC (conditionaliteit) 8. Deze conditionaliteit stelt dat een agrariër, om in aanmerking te komen voor de basisinkomenssteun, 4% van het bouwland niet-productief dient in te richten. Naast bovengenoemde elementen biedt het GLB-NSP via de ecoregeling of via het Agrarische Natuur en Landschapsbeheer mogelijkheden om landschapselementen te onderhouden. Dit gebeurt op basis van vrijwillige deelname. Voor dit onderhoud ontvangen agrariërs een vergoeding die rekening houdt met kosten voor beheer én gedeelde opbrengsten.

Op de door indiener genoemde percelen VRD00-O-57 en VRD00-O-58 zijn door het paraplubestemmingsplan geen dubbelbestemmingen toegevoegd. Perceel VRD00-O-58 was in het bestemmingsplan 'Buitengebied 2013' wel voorzien van de dubbelbestemming 'Waarde – Landschapselementen'. Ter plekke is bij inventarisatie geen waardevol landschapselementen aangetroffen. Daarom is de aanduiding voor landschapselement uit het bestemmingsplan 'Buitengebied 2013' gehaald.



#### *Informatiebijeenkomst d.d. 27 september 2023*

Dit paraplubestemmingsplan ziet verder niet op de plaatsing van zonnepanelen, noch op de aanleg van nieuwe landschapselementen.

#### *Tot slot*

De raad neemt kennis van de stelling van indiener dat hij in het hele plan, in welke vorm dan ook, de stimulering vanuit de gemeente Voerendaal mist om gemotiveerd verder te gaan met het beheer en onderhoud van de landschapselementen. De afweging tot aanleg van nieuwe elementen ligt in beginsel bij de grondeigenaar. Regels voor de aanleg van nieuwe elementen vallen buiten het paraplubestemmingsplan. Daartoe zijn passende regels in het geldende bestemmingsplan Buitengebied 2013 opgenomen.

De raad merkt op dat de inloop en zienswijzenprocedure zijn bedoeld om een plan te verbeteren.

Deze zienswijze wordt deels gegrond en deels ongegrond verklaard.

## Zienswijze 15

De Limburgse Land en Tuinbouwbond (LLTB) deelt het belang van natuur en landschap met de gemeente Voerendaal, maar uit kritiek op de wijze van planologische borging, die volgens LLTB averechts werkt en op termijn leidt tot minder landschapselementen.

### *Doelstelling Ontwerpbestemmingsplan*

De LLTB betwist de zinvolheid van de voorgestelde planologische borging en stelt vraagtekens bij het vastleggen van dynamische landschapselementen en de mogelijke vergunningplicht bij normaal onderhoud en beheer.

### *Projectgebied*

De LLTB uit kritiek op de uitsluiting van bepaalde gebieden voor inventarisatie, wat leidt tot rechtsongelijkheid en heeft bezwaar tegen de bescherming van specifieke landschapselementen, terwijl vergelijkbare elementen rond snelwegen, spoorwegen, en sportaccommodaties niet worden beschermd.

### *Inventarisatie en Vastlegging*

De LLTB merkt op dat de database met gegevens en beeldmateriaal ten onrechte niet toegankelijk is voor grondgebruikers en uit bezorgdheid over de onduidelijkheid rondom uitvoering van regels en extra administratieve lasten voor grondgebruikers.

### *Bestemmingsplan Buitengebied 2013 versus ontwerpbestemmingsplan*

De LLTB uit kritiek op de voorgestelde verplichtingen zonder tegenprestatie en de mogelijkheden voor handhavend optreden, wat volgens LLTB niet bijdraagt aan de uitbreiding en kwaliteit van landschapselementen.

### *Nieuwe landschapselementen en beheer en onderhoud*

De LLTB voorspelt dat agrariërs terughoudender zullen zijn in het aanleggen van nieuwe landschapselementen en minder zullen bijdragen aan beheer en onderhoud, zodat de doelstellingen van het plan niet zullen worden bereikt.

### *Conclusie*

De LLTB is van mening dat het ontwerpbestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de belangen van leden en andere grondgebruikers in Voerendaal en verzoekt de raad het bestemmingsplan niet vast te stellen, dan wel volledig tegemoet te komen aan de ingediende opmerkingen.

## Reactie

De gemeente Voerendaal schat organisaties als LLTB op waarde en streeft dezelfde doelstellingen na.

Met diverse belangengroepen loopt regulier overleg waar ook het onderwerp landschapsbescherming op de agenda staat. Met de LLTB en Natuurrijk is flankerend aan het bestemmingsplantraject bovendien bestuurlijk overleg gevoerd.

### *Doelstelling Ontwerpbestemmingsplan*

Om bestaande landschapselementen zo goed mogelijk te beschermen en een uitvoerbaar bestemmingsplan te verkrijgen, is gedetailleerd bestemmen noodzakelijk. Dat staat los

van de ongewijzigde mogelijkheden om nieuwe landschapselementen aan te leggen. Zo biedt het van kracht blijvende bestemmingsplan 'Buitengebied 2013' de ruimte om ook nieuwe elementen aan te leggen.

Het paraplubestemmingsplan landschapselementen is leesbaarder en hanteerbaarder gemaakt. Bestaande elementen zijn ten opzichte van het geldende bestemmingsplan 'Buitengebied 2013' consistentier zichtbaar op de verbeelding en vertaald in hanteerbare planregels die voldoen aan actuele wet- en regelgeving. Bovendien gebruik gemaakt van een recente veldinventarisatie.

#### *Projectgebied*

Gelijke situaties zijn gelijk beoordeeld bij de keuze om op te nemen in het bestemmingsplan of de 'Verordening bomen en houtopstanden'. Diverse locaties vallen buiten de inventarisatie. Dit met name om dubbelbescherming te voorkomen of vanwege lage landschappelijke waarde. In het paraplubestemmingsplan zijn de geïnventariseerde graften, poelen en holle wegen opgenomen, behalve in de bestemming Natuur omdat de borging daar al duidelijk is geregeld.

De beheersovereenkomsten die agrariërs hebben gesloten zijn niet gelijk te stellen aan de eisen en verantwoordelijkheden van een bestuursorgaan als het Waterschap.

Beheersovereenkomsten zijn privaatrechtelijk van aard, terwijl de publiekrechtelijke borging hiervan gewenst is. Het paraplubestemmingsplan is hiervoor een bij uitstek geschikt instrument.

#### *Inventarisatie en Vastlegging*

Het vastgestelde bestemmingsplan wordt gepubliceerd en is te raadplegen op het Omgevingsloket. Feitelijke informatie zoals kadastragegevens en voorbereidende stukken zoals fotomateriaal zijn geen onderdeel van een bestemmingsplan. De uitkomst van de inventarisatiekeuze is wel vertaald in de juridisch bij een bestemmingsplan behorende stukken (verbeelding, regels en plantoelichting). Ook de actuele kaart behorende bij de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening') is te raadplegen via het Omgevingsloket en gemeentelijke website. Onderliggende inventarisatiegegevens zullen worden verwerkt in de gemeentelijke kaartviewer met geoinformatica en de digitaal te raadplegen kaart behorende bij de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening')'. Foto's en overige niet privacygevoelige informatie van de inventarisatie zijn openbaar kunnen ambtelijk beschikbaar worden gesteld.

#### *Bestemmingsplan Buitengebied 2013 versus ontwerpbestemmingsplan*

Voor zover het ontwerp paraplubestemmingsplan afwijkt van de strategie van het bestemmingsplan 'Buitengebied 2013', is dit ambtshalve aangepast.

Gelet op het feit dat alle boom gerelateerde elementen uit het paraplubestemmingsplan worden gehaald, wordt in absolute zin al voor een groot deel tegemoet genomen aan de benoemde onrust over wat onder normaal onderhoud en beheer wordt volstaan.

De raad verzekert indiener dat dit zorgvuldig en redelijk getoetst zal worden.

De raad neemt kennis van de stelling van indiener dat de wijze van planologische borging averechts werkt en op termijn leidt tot minder landschapselementen. De afweging tot aanleg van nieuwe elementen ligt in beginsel bij de grondeigenaar. Regels voor de aanleg

van nieuwe elementen vallen buiten het paraplubestemmingsplan. Daartoe zijn passende regels in het geldende bestemmingsplan Buitengebied 2013 opgenomen.

De raad merkt op dat de inloop en zienswijzenprocedure zijn bedoeld om een plan te verbeteren.

Deze zienswijze wordt deels gegrond en deels ongegrond verklaard.

#### **Zienswijze 16**

Indiener benadrukt dat het ontwerpbestemmingsplan een toename in regeldruk voor bedrijven en beheerders met zich meebrengt, in strijd met het nationale doel van verminderde regeldruk. Indiener wijst in dit kader op bestaande nationale regels voor landschapselementen en pleit voor gelijke behandeling van alle elementen en eigenaren, zowel binnen als buiten de bebouwde kom. Het argument dat uitgesloten instanties eigen beheersmaatregelen toepassen, wordt betwist, met de nadruk op de naleving van wettelijke eisen.

Indiener praktiseert natuur inclusieve landbouw en vraagt om financiële compensatie van de gemeente voor extra eisen met betrekking tot waardevermindering en onderhoud. Indiener maakt bezwaar tegen het vastleggen van privé-eigendommen in een gemeentelijke database zonder toestemming.

Tot slot stelt indiener voor dat de gemeente een convenant sluit met betrokken eigenaren in plaats van het bestemmingsplan eenzijdig op te leggen, om de betrokkenheid bij landschapsverbeteringen te vergroten.

#### **Reactie**

Deze zienswijze ziet concreet op hagen. Gelet op de aard en bestemming ervan zijn deze elementen ambtshalve uit het paraplubestemmingsplan gehaald (zie onder hoofdstuk 2 van deze nota), zodat deze zienswijze in zoverre gegrond is. Voor de volledigheid merken wij op dat een deel van de bewuste hagen ook niet zijn opgenomen in de 'Verordening bomen en houtopstanden'.

Kans op schade door de aanlegvergunningplicht in het paraplu bestemmingsplan landschapselementen is zeer gering aangezien momenteel al een relevante aanlegvergunningplicht geldt bij de in het paraplubestemmingsplan opgenomen landschapselementen. Voor beoordeling van een verzoek tot planschadevergoeding bestaat een aparte procedure.

Houtopstanden maken overigens geen onderdeel meer uit van het aangepaste bestemmingsplan. Voor elementen die onder de 'Verordening bomen en houtopstanden' (voorheen 'Bomenverordening') vallen geldt een kapvergunning. Een kapvergunningeis is geen planologisch beperkende maatregel, maar onderdeel van een algemene verordening.

De feitelijke realisatie van een landschapselement kan tot waardedaling leiden. Realisatie is echter geen onderdeel van het voorliggende bestemmingsplan. Ten aanzien van

feitelijke waardedaling bestaan diverse (provinciale) tegemoetkomingen. Zo telt betreffende grond (sinds januari 2023) wel mee als subsidiabel areaal voor de basisinkomenssteun. Daarnaast mogen landschapselementen meegeteld worden als niet-productief areaal, waarmee zij bijdragen aan het kunnen voldoen aan de Goede Landbouw en Milieucondities/ GLMC (conditionaliteit) 8. Deze conditionaliteit stelt dat een agrariër, om in aanmerking te komen voor de basisinkomenssteun, 4% van het bouwland niet-productief dient in te richten. Naast bovengenoemde elementen biedt het GLB-NSP via de ecoregeling of via het Agrarische Natuur en Landschapsbeheer mogelijkheden om landschapselementen te onderhouden. Dit gebeurt op basis van vrijwillige deelname. Voor dit onderhoud ontvangen agrariërs een vergoeding die rekening houdt met kosten voor beheer én gederfde opbrengsten.

Het vastgestelde bestemmingsplan wordt gepubliceerd en is te raadplegen op het Omgevingsloket. Feitelijke informatie zoals kadastragegevens en voorbereidende stukken zoals fotomateriaal zijn geen onderdeel van een bestemmingsplan. De uitkomst van de inventarisatiekeuze is wel vertaald in de juridisch bij een bestemmingsplan behorende stukken (verbeelding, regels en plantoelichting). Ook de actuele kaart behorende bij de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening') is te raadplegen via het Omgevingsloket en gemeentelijke website. Onderliggende inventarisatiegegevens zullen worden verwerkt in de gemeentelijke kaartviewer met geoinformatica en de digitaal te raadplegen kaart behorende bij de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening')'. Foto's en overige niet privacygevoelige informatie van de inventarisatie zijn openbaar kunnen ambtelijk beschikbaar worden gesteld.

Overeenkomsten zoals convenanten zijn privaatrechtelijk van aard, terwijl de publiekrechtelijke borging hiervan gewenst is. Het paraplubestemmingsplan is hiervoor een bij uitstek geschikt instrument.

Deze zienswijze wordt gegronde verklaard.

#### **Zienswijze 17**

Indiener heeft zijn perceel landbouwgrond gekocht als een waardevolle belegging en vanuit zijn liefde voor de natuur.

Het ontwerpbestemmingsplan verankert zijn hoogstamfruitbomen en haag, wat hij als onterecht beschouwt, omdat deze op vrijwillige basis zijn aangelegd. Hij is niet geïnformeerd over de inventarisatie en mist een overzicht van de resultaten daarvan. De beperkingen in het plan belemmeren hem bij het bevorderen van biodiversiteit door het vervangen van fruitbomen door struiken en het aanleggen van een poel.

Indiener vreest een aanzienlijke waardedaling van het perceel, en overweegt de gemeente aansprakelijk te stellen voor planschade. Hij verzoekt om het ontwerp bestemmingsplan niet vast te stellen en vraagt om op de hoogte gehouden te worden van verdere procedures.

## Reactie

Deze zienswijze ziet concreet op het element boomgaard, gelegen binnen de bestemming 'Agrarisch'.

Gelet op de aard van het element 'hoogstamboomgaard' is dit ambtshalve uit het paraplubestemmingsplan gehaald (zie onder hoofdstuk 2 van deze nota). Boomgaarden met een bedrijfsmatig karakter zijn overigens ook niet vergunningplichtig in de 'Verordening bomen en houtopstanden'.

Er is geen sprake van dubbel vergunningvereiste. In de agrarisch bestemming en agrarisch met waarde blijft het aanlegvergunningvereiste staan. Voor houtopstanden is deze niet meer van toepassing aangezien sprake is van een andere vergunningplicht, namelijk via de 'Verordening bomen en houtopstanden'.

Het vastgestelde bestemmingsplan wordt gepubliceerd en is te raadplegen op het Omgevingsloket. Feitelijke informatie zoals kadastragegevens en voorbereidende stukken zoals fotomateriaal zijn geen onderdeel van een bestemmingsplan. De uitkomst van de inventarisatiekeuze is wel vertaald in de juridisch bij een bestemmingsplan behorende stukken (verbeelding, regels en plantoelichting). Ook de actuele kaart behorende bij de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening') is te raadplegen via het Omgevingsloket en gemeentelijke website. Onderliggende inventarisatiegegevens zullen worden verwerkt in de gemeentelijke kaartviewer met geoinformatica en de digitaal te raadplegen kaart behorende bij de 'verordening bomen en houtopstanden'. Foto's en overige niet privacygevoelige informatie van de inventarisatie zijn openbaar kunnen ambtelijk beschikbaar worden gesteld.

Kans op schade door de aanlegvergunningplicht in het paraplubestemmingsplan landschapselementen is zeer gering aangezien momenteel al een relevante aanlegvergunningplicht geldt bij de in het paraplubestemmingsplan opgenomen landschapselementen. Voor beoordeling van een verzoek tot planschadevergoeding bestaat een aparte procedure.

Houtopstanden maken overigens geen onderdeel meer uit van het aangepaste bestemmingsplan. Voor elementen die onder de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening') vallen geldt een kapvergunning. Een kapvergunningeis is geen planologisch beperkende maatregel, maar onderdeel van een algemene verordening.

De feitelijke realisatie van een landschapselement kan tot waardedaling leiden. Realisatie is echter geen onderdeel van het voorliggende bestemmingsplan. Ten aanzien van feitelijke waardedaling bestaan diverse (provinciale) tegemoetkomingen. Zo telt betreffende grond (sinds januari 2023) wel mee als subsidiabel areaal voor de basisinkomenssteun. Daarnaast mogen landschapselementen meegeteld worden als niet-productief areaal, waarmee zij bijdragen aan het kunnen voldoen aan de Goede Landbouw en Milieucondities/ GLMC (conditionaliteit) 8. Deze conditionaliteit stelt dat een agrariër, om in aanmerking te komen voor de basisinkomenssteun, 4% van het bouwland niet-productief dient in te richten. Naast bovengenoemde elementen biedt het GLB-NSP via de ecoregeling of via het Agrarische Natuur en Landschapsbeheer mogelijkheden om landschapselementen te onderhouden. Dit gebeurt op basis van vrijwillige deelname. Voor

dit onderhoud ontvangen agrariërs een vergoeding die rekening houdt met kosten voor beheer én gedeelde opbrengsten.

Deze zienswijze wordt gegrond verklaard.

### **Zienswijze 18**

Het IVN benadrukt de noodzaak van een duurzame economische- en ecologische toekomst voor gebruikers, bewoners en bezoekers van het cultuurlandschap. Ze juichen de vastlegging van het landschap door de gemeente met behulp van dronebeelden toe, maar benadrukken dat dit niet per se de constante toekomstige situatie weerspiegelt.

Belangrijke aandachtspunten zijn historische gegevens, zoals die eerder door de Stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen zijn geïnventariseerd (lengte, breedte, hellingshoek, vegetatie, beheer, etc.), en kaarten van kleine landschapselementen door de provincie in het kader van het Bodembeleid.

Het IVN pleit voor de vaststelling van het voorgestelde bestemmingsplan door de gemeenteraad. Dit plan zou vervolgens moeten worden besproken in diverse overlegorganen om de concrete waarde, handvatten en mogelijkheden ervan te benutten voor de vooruitgang van economische opbrengsten van zowel boerenbedrijven als particuliere landschapselementen. Het doel is om deze aspecten in te brengen in landelijke en provinciale regelgeving, vooral met betrekking tot beloning voor instandhouding en cyclisch beheer.

Verder stelt het IVN voor te onderzoeken of specifieke beloningsstructuren op gemeentelijk niveau mogelijk zijn, in samenwerking met organisaties zoals LLTB en andere belanghebbende groepen. Mogelijke financieringsbronnen zoals toeristenbelasting en gemeentelijk bermbeheer worden genoemd, met een focus op het verbeteren van weilandranden door gericht maaibeheer en uitbreiding ervan in de breedte.

De betrokkenheid van agrariërs is cruciaal, waarbij wordt gezocht naar manieren om hen langdurig en gegarandeerd te belonen voor hun bijdrage aan het beheer van bloemrijke overgangsranden.

### **Reactie**

De gemeenteraad neemt kennis van de positieve grondhouding ten aanzien van de regeling in het paraplubestemmingsplan.

De provincie is primair bevoegd gezag ten aanzien van het beleid landschapselementen. De provincie heeft daarbij beleid over (financiële) tegemoetkomingen. In dat kader bestaat onder meer bescherming vanuit Omgevingswet ten aanzien van flora en fauna en Natura 2000-gebieden en de Omgevingsverordening. De rol van de gemeente is aanvullend ten aanzien van een zorgvuldige planologische borging. Momenteel geldt al in de agrarische bestemmingen een relevante aanlegvergunningplicht voor de opgenomen landschapselementen.

De gemeente staat open voor overleg met het IVN, eventueel samen met andere betrokken partijen, om ideeën over stimulerend beleid ten aanzien van realisatie en beheer van landschapselementen te bespreken.

Voor beheer en aanleg van landschapselementen bestaan diverse subsidiemogelijkheden. Die kunnen met name bij de provincie worden aangevraagd. De actuele mogelijkheden voor subsidie landschapselementen 2025 zijn te vinden op de webpagina van de provincie Limburg.

#### **Zienswijze 19**

##### *Doelstelling ontwerpbestemmingsplan*

Het plan beoogt landschapselementen te behouden en herstel te waarborgen door de huidige situatie vast te leggen. Indiener uit kritiek op de statische benadering van levende landschapselementen en onduidelijkheid rondom de uitleg van normaal onderhoud en beheer. Indiener is bezorgd over de extra administratieve lasten voor grondgebruikers als gevolg van onduidelijke uitvoeringsregels.

##### *Projectgebied*

Indiener uit kritiek op de uitsluiting van bepaalde gebieden voor inventarisatie, zoals snelwegen, spoorwegen, sportaccommodaties, eigendommen van Waterschap Limburg en Landgoederen. De reden hiervoor wordt als onrechtvaardig beschouwd, met name voor agrarische bedrijfslocaties.

De aanleg van hagen op agrarische bedrijfslocaties wordt als vrijwillige inspanning voor inpassing uitgevoerd en zonder tegenprestatie onderhouden. Er wordt een beroep gedaan op gelijke behandeling.

##### *Inventarisatie en vastlegging*

Indiener uit kritiek op de ontoegankelijkheid van gegevens, met name de database met aanvullende informatie en beeldmateriaal, die niet raadpleegbaar is. De wens voor transparantie en controle op juistheid wordt benadrukt.

Indiener vraagt aandacht voor concrete fouten en onterechte bescherming op kaarten.

##### *Vergelijking met Bestemmingsplan Buitengebied 2013*

Indiener uit kritiek op de uit het ontwerpbestemmingsplan voortvloeiende verplichtingen zonder tegenprestatie en de mogelijke negatieve effecten op landschapselementen als gevolg daarvan. Indiener houdt een pleidooi voor een redelijke tegenprestatie gedurende een gegarandeerde generatieduur.

##### *Nieuwe landschapselementen en beheer en onderhoud van bestaande landschapselementen*

Indiener voorspelt verminderde aanleg en beheer van landschapselementen door grondgebruikers, wat de doelstelling van het plan ondermijnt.

##### *Tot slot*

Het ontwerpbestemmingsplan houdt onvoldoende rekening met de belangen van indiener, als gevolg waarvan indiener schade zal ondervinden. Indiener verzoekt de gemeenteraad om het ontwerpbestemmingsplan niet vast te stellen of aan te passen volgens de

ingediende opmerkingen.

## **Reactie**

Deze zienswijze ziet concreet op een haag die aanwezig is binnen verschillende bestemmingen (bestemming 'Wonen', bestemming 'Agrarisch met waarden' en bestemming 'Verkeer').

Gelet op de aard ervan zijn deze elementen ambtshalve uit het paraplubestemmingsplan gehaald (zie onder hoofdstuk 2 van deze nota), zodat deze zienswijze in zoverre gegrond is.

Er is geen sprake van dubbel vergunningvereiste. In de agrarisch bestemming en agrarisch met waarde blijft het aanlegvergunningvereiste staan. Voor houtopstanden is deze niet meer van toepassing aangezien sprake is van een andere vergunningplicht, namelijk via de 'Verordening bomen en houtopstanden'.

### *Doelstelling ontwerpbestemmingsplan*

Om bestaande landschapselementen zo goed mogelijk te beschermen en een uitvoerbaar bestemmingsplan te verkrijgen, is gedetailleerd bestemmen noodzakelijk. Dat staat los van de ongewijzigde mogelijkheden om nieuwe landschapselementen aan te leggen. Zo biedt het van kracht blijvende bestemmingsplan 'Buitengebied 2013' de ruimte om ook nieuwe elementen aan te leggen.

Het parapluplan landschapselementen is leesbaarder en hanteerbaarder gemaakt. Bestaande elementen zijn ten opzichte van het geldende bestemmingsplan 'Buitengebied 2013' consistentier zichtbaar op de verbeelding en vertaald in hanteerbare planregels die voldoen aan actuele wet- en regelgeving. Bovendien gebruik gemaakt van een recente veldinventarisatie.

### *Projectgebied*

Gelijke situaties zijn gelijk beoordeeld bij de keuze om op te nemen in het bestemmingsplan of de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening')'. Diverse locaties vallen buiten de inventarisatie. Dit met name om dubbelbescherming te voorkomen of vanwege lage landschappelijke waarde. In het paraplubestemmingsplan zijn de geïnventariseerde graften, poelen en holle wegen opgenomen, behalve in de bestemming Natuur omdat de borging daar al duidelijk is geregeld.

De beheersovereenkomsten die agrariërs hebben gesloten zijn niet gelijk te stellen aan de eisen en verantwoordelijkheden van een bestuursorgaan als het Waterschap. Beheersovereenkomsten zijn privaatrechtelijk van aard, terwijl de publiekrechtelijke borging hiervan gewenst is. Het paraplubestemmingsplan is hiervoor een bij uitstek geschikt instrument.

### *Inventarisatie en vastlegging*

Het vastgestelde bestemmingsplan wordt gepubliceerd en is te raadplegen op het Omgevingsloket. Feitelijke informatie zoals kadastragegevens en voorbereidende stukken zoals fotomateriaal zijn geen onderdeel van een bestemmingsplan. De uitkomst van de inventarisatiekeuze is wel vertaald in de juridisch bij een bestemmingsplan

behorende stukken (verbeelding, regels en plantoelichting). Ook de actuele kaart behorende bij de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening') is te raadplegen via het Omgevingsloket en gemeentelijke website. Onderliggende inventarisatiegegevens zullen worden verwerkt in de gemeentelijke kaartviewer met geoinformatica en de digitaal te raadplegen kaart behorende bij de 'Verordening bomen en houtopstanden'. Foto's en overige niet privacygevoelige informatie van de inventarisatie zijn openbaar kunnen ambtelijk beschikbaar worden gesteld.

De boom BOOM-E5-001 (nr. 312) bestond nog ten tijde van de inventarisatie in 2022, maar was eind 2023 gekapt. Omdat er toen nog geen vergunningplicht gold geldt daar geen vergunningplicht voor. Deze boom is niet meer meegenomen in de voorgestelde kaart van de actuele 'verordening bomen en houtopstanden'. De singel SING-E5-001 valt binnen de 'Verordening bomen en houtopstanden'. Er is geen reden om de singel niet in de 'Verordening bomen en houtopstanden' op te nemen.

#### *Vergelijking met Bestemmingsplan 'Buitengebied 2013'*

De provincie is primair bevoegd gezag ten aanzien van het beleid landschapselementen. De provincie heeft daarbij beleid over (financiële) tegemoetkomingen. In dat kader bestaat onder meer bescherming vanuit de Wet Natuurbescherming (Omgevingswet) en de Omgevingsverordening. De rol gemeente is aanvullend ten aanzien van een zorgvuldige planologische borging. Momenteel geldt al in de agrarische bestemmingen een relevante aanlegvergunningplicht voor de opgenomen landschapselementen.

Voor zover het ontwerp paraplubestemmingsplan afwijkt van de strategie van het bestemmingsplan 'Buitengebied 2013', is dit ambtshalve aangepast.

De wens van een redelijke tegenprestatie gedurende een gegarandeerde generatieduur is geen onderwerp dat met dit paraplubestemmingsplan wordt geadresseerd.

#### *Planschade*

Kans op schade door de aanlegvergunningplicht in het paraplu bestemmingsplan landschapselementen is zeer gering aangezien momenteel al een relevante aanlegvergunningplicht geldt bij de in het paraplubestemmingsplan opgenomen landschapselementen. Voor beoordeling van een verzoek tot planschadevergoeding bestaat een aparte procedure.

Houtopstanden maken overigens geen onderdeel meer uit van het aangepaste bestemmingsplan. Voor elementen die onder de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening') vallen geldt een kapvergunning. Een kapvergunningeis is geen planologisch beperkende maatregel, maar onderdeel van een algemene verordening.

De feitelijke realisatie van een landschapselement kan tot waardedaling leiden. Realisatie is echter geen onderdeel van het voorliggende bestemmingsplan. Ten aanzien van feitelijke waardedaling bestaan diverse (provinciale) tegemoetkomingen. Zo telt betreffende grond (sinds januari 2023) wel mee als subsidiabel areaal voor de basisinkomenssteun. Daarnaast mogen landschapselementen meegeteld worden als niet-productief areaal, waarmee zij bijdragen aan het kunnen voldoen aan de Goede Landbouw en Milieucondities/ GLMC (conditionaliteit) 8. Deze conditionaliteit stelt dat een agrariër, om in aanmerking te komen voor de basisinkomenssteun, 4% van het bouwland

niet-productief dient in te richten. Naast bovengenoemde elementen biedt het GLB-NSP via de ecoregeling of via het Agrarische Natuur en Landschapsbeheer mogelijkheden om landschapselementen te onderhouden. Dit gebeurt op basis van vrijwillige deelname. Voor dit onderhoud ontvangen agrariërs een vergoeding die rekening houdt met kosten voor beheer én gedeelde opbrengsten.

#### *Tot slot*

De raad neemt kennis van de opmerking van indiener dat het paraplubestemmingsplan een averechts effect heeft en onvoldoende rekening houdt met de belangen van indiener. De raad merkt op dat de inspraak- en zienswijzenprocedure zijn bedoeld om een plan te verbeteren. De raad hoopt dat de ambtshalve wijzigingen en de reacties op de zienswijzen tegemoet komen aan indiener. Voor beheer en aanleg van landschapselementen bestaan overigens diverse subsidiemogelijkheden. Die kunnen met name bij de provincie worden aangevraagd. De actuele mogelijkheden voor subsidie landschapselementen 2025 zijn te vinden op de webpagina van de provincie Limburg.

Deze zienswijze wordt deels gegrond en deels ongegrond verklaard.

### **Zienswijze 20**

Indiener verzet zich tegen het ontwerpbestemmingsplan om verschillende redenen:

- Indiener meent dat de zaken al zijn vastgelegd in het bestemmingsplan 'Buitengebied 2013';
- Zorgen over de afname van vrije economische ontwikkeling;
- Door gezondheidsredenen kon indiener niet alles inzien en tekent bezwaar aan tegen alle bezittingen in de gemeente Voerendaal;
- Twijfels over verplichte herbeplanting als een boom vanzelf omvalt en weer aanplanten na melding;
- Verzet tegen mogelijke 'strafmaatregelen' en het idee om de natuur zijn gang te laten gaan;
- Onwetendheid over wat er precies geïnventariseerd is en bezorgdheid over ongeoorloofde toegang tot gronden van indiener;
- Vraagtekens bij de uitsluiting van delen van Voerendaal en gevoel van onrechtvaardigheid.

### **Reactie**

Op het door indiener genoemde perceel VRD00-N-57 zijn door het paraplubestemmingsplan geen dubbelbestemmingen toegevoegd. Dit perceel is in het bestemmingsplan 'Buitengebied 2013' wel voor een klein deel voorzien van de dubbelbestemming 'Waarde – Landschapselementen'. Met de inwerkingtreding van het paraplubestemmingsplan komt ook deze dubbelbestemming te vervallen.

De provincie is primair bevoegd gezag ten aanzien van het beleid landschapselementen. De provincie heeft daarbij beleid over (financiële) tegemoetkomingen. In dat kader bestaat onder meer bescherming vanuit de Omgevingswet ten aanzien van flora en fauna en Natura 2000-gebieden en de Omgevingsverordening. De rol gemeente is aanvullend ten aanzien van een zorgvuldige planologische borging. Momenteel geldt al in de agrarische bestemmingen een relevante aanlegvergunningplicht voor de bestaande landschapselementen.

Om bestaande landschapselementen zo goed mogelijk te beschermen en een uitvoerbaar bestemmingsplan te verkrijgen, is gedetailleerd bestemmen noodzakelijk. Dat staat los van de ongewijzigde mogelijkheden om nieuwe landschapselementen aan te leggen. Zo biedt het van kracht blijvende bestemmingsplan 'Buitengebied 2013' de ruimte om zonder vergunning nieuwe elementen aan te leggen waarvan bij toetsing blijkt dat die de ruimtelijke kwaliteit of het gewenste natuurdoeltype niet aantasten.

Het parapluplan landschapselementen is leesbaarder en hanteerbaarder gemaakt. Bestaande elementen zijn ten opzichte van het geldende bestemmingsplan 'Buitengebied 2013' consistentier zichtbaar op de verbeelding en vertaald in hanteerbare planregels die voldoen aan actuele wet- en regelgeving. Bovendien gebruik gemaakt van een recente veldinventarisatie.

Gelijke situaties zijn gelijk beoordeeld bij de keuze om op te nemen in het bestemmingsplan of de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening')'. Diverse locaties vallen buiten de inventarisatie. Dit met name om dubbelbescherming te voorkomen of vanwege lage landschappelijke waarde. In het paraplubestemmingsplan zijn de geïnventariseerde graften, poelen en holle wegen opgenomen, behalve in de bestemming Natuur omdat de borging daar al duidelijk is geregeld.

De beheersovereenkomsten die agrariërs hebben gesloten zijn niet gelijk te stellen aan de eisen en verantwoordelijkheden van een bestuursorgaan als het Waterschap. Beheersovereenkomsten zijn privaatrechtelijk van aard, terwijl de publiekrechtelijke borging hiervan gewenst is. Het paraplubestemmingsplan is hiervoor een bij uitstek geschikt instrument.

Gelet op de aard ervan zijn deze elementen ambtshalve uit het paraplubestemmingsplan gehaald (zie onder hoofdstuk 2 van deze nota), zodat deze zienswijze in zoverre gegrond is. Houtopstanden zijn opgenomen in de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening')'. De omgevingsvergunning kap die daarin is opgenomen biedt een passende bescherming met minder impact voor een aanvrager dan de huidige vergunning systematiek in het geldende bestemmingsplan buitengebied 2013.

Er is geen sprake van dubbel vergunningvereiste. In de agrarisch bestemming en agrarisch met waarde blijft het aanlegvergunningvereiste staan. Voor houtopstanden is deze niet meer van toepassing aangezien is voldaan aan de uitzondering dat anders sprake is van een vergunningplicht, namelijk via de 'Verordening bomen en houtopstanden' (4.7.2 en 6.7.2 van het bestemmingsplan 'Buitengebied 2013').

Bij een voornemen tot aanpassen van een landschapselement is het verstandig om ambtelijk informatie te vragen over ontbreken van een vergunningplicht in de concrete situatie. Denk aan werkzaamheden van ondergeschikte betekenis of normaal beheer en onderhoud. Voor de helderheid is in de planregels een begripsbepaling opgenomen voor Normaal onderhoud, gebruik en beheer: een gebruik gericht op het in zodanige conditie houden of brengen van objecten dat het voortbestaan van deze objecten op ten minste het bestaande kwaliteitsniveau wordt bereikt.

De landschapselementen zijn geïnventariseerd door een onafhankelijk en deskundig

landschapsbureau. Dit is met behulp van drones en veldwerk gebeurd. Bij de opdrachtverlening aan het onafhankelijk deskundig bureau is afgesproken dat de uitvoering plaatsvindt met inachtneming privacyregelgeving en respect voor eigendomssituaties.

Er is in de zienswijze geen concrete verwijzing naar percelen. Door in te gaan op de plansystematiek en uitgebreid toe te lichten wat met de diverse soorten elementen gebeurt, is de zienswijze afdoende beantwoord.

Deze zienswijze wordt ongegrond verklaard.

### **Zienswijze 21**

Indiener maakt bezwaar tegen het ontwerpbestemmingsplan om de volgende redenen:

1. Gebrek aan voorafgaande informatie: indiener is niet op de hoogte gesteld door de gemeente, maar heeft de informatie van de pachter ontvangen.
2. Gemiste uitnodigingen: indiener heeft geen uitnodigingen ontvangen voor informatiebijeenkomsten.
3. Onvoldoende informatieverstrekking op inloopavond: de inloopavond was chaotisch en niet goed georganiseerd, met beperkte gelegenheid tot uitleg.

Het perceel van de indiener is ingericht met landschapselementen, passend bij de locatie, met agrarische en natuur inclusieve doeleinden. De landschapselementen hebben waterbergend vermogen en voorkomen erosie.

Indiener heeft vernomen dat zijn perceel met 70% in waarde zal verminderen bij onherroepelijke vaststelling van het bestemmingsplan, bevestigd door een beëdigd taxateur. Hij vraagt om compensatie voor mogelijke planschade.

Indiener verzoekt de raad om het bestemmingsplan niet vast te stellen, dan wel om stappen te ondernemen om landeigenaar en pachter te compenseren voor toekomstige waardevermindering en planschade.

### **Reactie**

Het bieden van inspraak maakt geen deel uit van de daarbij wettelijk gestelde eisen aan deze voorbereidingsprocedure. Niettemin heeft de gemeente participatie geboden in de vorm van inloopavonden.

De inloopavonden zijn goed bezocht. Bij de aanpak van vervolggcommunicatie over bestemmingsplan en de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening') is de evaluatie van de inloopavonden betrokken. De inloopavonden waren in aanvulling op de wettelijke procedure bedoeld als informatieverstrekking voorafgaand aan de reguliere zienswijzemogelijkheid.

Deze zienswijze ziet concreet op een boomgaard binnen de bestemming 'Agrarisch'. Gelet op de aard van het element 'boomgaard' is dit ambtshalve uit het paraplubestemmingsplan gehaald (zie onder hoofdstuk 2 van deze nota). Boomgaarden met een bedrijfsmatig karakter zijn overigens ook niet vergunningplichtig in de

‘Verordening bomen en houtopstanden’.

Er is geen sprake van dubbel vergunningvereiste. In de agrarisch bestemming en agrarisch met waarde blijft het aanlegvergunningvereiste staan. Voor houtopstanden is deze niet meer van toepassing aangezien sprake is van een andere vergunningplicht, namelijk via de ‘Verordening bomen en houtopstanden’.

Kans op schade door de aanlegvergunningplicht in het paraplu bestemmingsplan landschapselementen is zeer gering aangezien momenteel al een relevante aanlegvergunningplicht geldt bij de in het paraplubestemmingsplan opgenomen landschapselementen. Voor beoordeling van een verzoek tot planschadevergoeding bestaat een aparte procedure.

Houtopstanden maken overigens geen onderdeel meer uit van het aangepaste bestemmingsplan. Voor elementen die onder de ‘Verordening bomen en houtopstanden (voorheen ‘Bomenverordening’)

 vallen geldt een kapvergunning. Een kapvergunningeis is geen planologisch beperkende maatregel, maar onderdeel van een algemene verordening.

De feitelijke realisatie van een landschapselement kan tot waardedaling leiden. Realisatie is echter geen onderdeel van het voorliggende bestemmingsplan. Ten aanzien van feitelijke waardedaling bestaan diverse (provinciale) tegemoetkomingen. Zo telt betreffende grond (sinds januari 2023) wel mee als subsidieel areaal voor de basisinkomenssteun. Daarnaast mogen landschapselementen meegeteld worden als niet-productief areaal, waarmee zij bijdragen aan het kunnen voldoen aan de Goede Landbouw en Milieucondities/ GLMC (conditionaliteit) 8. Deze conditionaliteit stelt dat een agrariër, om in aanmerking te komen voor de basisinkomenssteun, 4% van het bouwland niet-productief dient in te richten. Naast bovengenoemde elementen biedt het GLB-NSP via de ecoregeling of via het Agrarische Natuur en Landschapsbeheer mogelijkheden om landschapselementen te onderhouden. Dit gebeurt op basis van vrijwillige deelname. Voor dit onderhoud ontvangen agrariërs een vergoeding die rekening houdt met kosten voor beheer én gedeelde opbrengsten.

Deze zienswijze wordt gegrond verklaard.

## Zienswijze 22

Natuurrijk Limburg is een coöperatie met 1.250 leden en beheer van ruim 3.300 ha natuur inclusieve landbouw met als doelstelling de bevordering van duurzaam natuur- en landschapsbeheer in Limburg, inclusief landschapselementen. Natuurrijk Limburg ziet aanleiding tot het indienen van een zienswijze vanwege zorgen en gronden, gebaseerd op belangen van de coöperatie en haar leden.

Natuurrijk Limburg verkrijgt subsidie via Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) van Gedeputeerde Staten van Limburg en de EU en sluit daartoe beheercontracten met leden voor de duur van 6 jaar, met de verplichting tot uitvoering beheerpakketten voor biodiversiteit. Het is een systeem van monitoring, controle, en sancties voor naleving.

*Ontwerpbestemmingsplan leidt tot afname landschapselementen*

Natuurrijk Limburg is van mening dat het ontwerpbestemmingsplan contraproductief werkt voor behoud en versterking landschapselementen. Eenzijdige, onvrijwillige verplichtingen zonder stimulans en handhaving bij niet-naleving leidt tot ondermijning van het draagvlak voor ANLb onder leden.

#### *Stimuleren en perspectief bieden leidt tot groei landschapselementen*

Natuurrijk Limburg is voorstander van stimuleren en motiveren via vrijwillige meerjarige verplichtingen. Er is een bewezen groei in Limburg met deze aanpak.

Natuurrijk Limburg uit kritiek op de gedetailleerde vastlegging en handhaving door het ontwerpbestemmingsplan.

#### *Gemiste kans voor Voerendaal*

Het ontwerpbestemmingsplan mist kansen, vooral in de context van het nieuwe ANLb voor de periode 2023-2028. Leden uit Voerendaal geven aan af te zien van het aanleggen en onderhouden van landschapselementen vanwege het huidige ontwerpbestemmingsplan. Enkele leden hebben zelfs hun contract opgezegd. Dit resulteert in een gemiste kans voor de gemeente Voerendaal, omdat de beoogde groei van 600 hectare natuur inclusieve landbouw dan elders in Limburg zal plaatsvinden.

#### *Ongelijke behandeling*

Natuurrijk Limburg wijst op de ongelijke behandeling in het ontwerpbestemmingsplan. Het opvallende verschil in benadering van eigendommen zoals die van Waterschap Limburg en Landgoederen, waar geen dubbelbestemming 'Waarde landschapselementen' wordt opgenomen, wordt als onverklaarbaar en onterecht beschouwd. Natuurrijk Limburg stelt vragen over waarom bepaalde landschapselementen niet uniform worden behandeld en waarom sommige nieuw aangebrachte elementen wel of niet worden beschermd volgens het ontwerpbestemmingsplan.

#### *Te gedetailleerd, normaal beheer? en onduidelijkheid*

Te gedetailleerde vastlegging leidt naar de mening van Natuurrijk Limburg tot statische landschapselementen. Er is onduidelijkheid over wat 'normaal onderhoud en beheer' inhoudt. Natuurrijk Limburg vreest voor een toename van handhavingsszaken als gevolg van de onduidelijke regels.

#### *Waardedaling*

Natuurrijk Limburg uit bezorgdheid over een aanzienlijke waardedaling van gronden als gevolg van bestemmingsplan.

#### *Inventarisatie*

Natuurrijk Limburg uit kritiek op gemeente Voerendaal wegens een gebrek aan inzicht in de vastgelegde gegevens. Leden zullen naar de mening van Natuurrijk Limburg worden geschaad in hun mogelijkheden rechtsmiddelen aan te wenden als de verzamelde gegevens niet bekend gemaakt worden en zij deze niet op juistheid kunnen controleren.

#### *Tot slot, conclusie*

Naar de mening van Natuurrijk Limburg is het ontwerpbestemmingsplan contraproductief en leidt het tot minder groei en zelfs afname van landschapselementen.

Er is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van Natuurrijk Limburg en haar leden. Natuurrijk Limburg verzoekt de gemeenteraad om haar zienswijze te overwegen en het ontwerpbestemmingsplan aan te passen, dan wel niet vast te stellen.

## Reactie

De gemeente Voerendaal schat organisaties als Natuurrijk op waarde en streeft ook behoud en versterking van landbouw en natuur na.

Met diverse belangengroepen loopt regulier overleg waar ook het onderwerp landschapsbescherming op de agenda staat. Met Natuurrijk en de LLTB is flankerend aan het bestemmingsplantraject bovendien bestuurlijk overleg gevoerd.

De raad streeft instandhouding van voor het Zuid-Limburgse landschap kenmerkende landschapselementen na. Daarbij vindt invulling van de gemeentelijke beleidsvrijheid plaats in relatie tot de relevante beleidskaders van zowel de gemeente als andere bevoegde overheden zoals de provincie. De ambtshalve wijzigingen komen voor een groot deel tegemoet aan de door indiener geuite zorgen.

### *Te gedetailleerd*

Om bestaande landschapselementen zo goed mogelijk te beschermen en een uitvoerbaar bestemmingsplan te verkrijgen, is gedetailleerd bestemmen noodzakelijk. Dat staat los van de ongewijzigde mogelijkheden om nieuwe landschapselementen aan te leggen. Zo biedt het van kracht blijvende bestemmingsplan 'Buitengebied 2013' de ruimte om zonder vergunning nieuwe elementen aan te leggen waarvan bij toetsing blijkt dat die de ruimtelijke kwaliteit of het gewenste natuurdoeltype niet aantasten.

Het parapluplan landschapselementen is leesbaarder en hanteerbaarder gemaakt. Bestaande elementen zijn ten opzichte van het geldende bestemmingsplan buitenbied 2013 consistenter zichtbaar op de verbeelding en vertaald in hanteerbare planregels die voldoen aan actuele wet- en regelgeving. Bovendien gebruik gemaakt van een recente veldinventarisatie.

### *Ongelijke behandeling*

Gelijke situaties zijn gelijk beoordeeld bij de keuze om op te nemen in het bestemmingsplan of de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening')'. Diverse locaties vallen buiten de inventarisatie. Dit met name om dubbelbescherming te voorkomen of vanwege lage landschappelijke waarde. In het paraplubestemmingsplan zijn de geïnventariseerde graften, poelen en holle wegen opgenomen, behalve in de bestemming Natuur omdat de borging daar al duidelijk is geregeld.

De beheersovereenkomsten die agrariërs hebben gesloten zijn niet gelijk te stellen aan de eisen en verantwoordelijkheden van een bestuursorgaan als het Waterschap. Beheersovereenkomsten zijn privaatrechtelijk van aard, terwijl de publiekrechtelijke borging hiervan gewenst is. Het paraplubestemmingsplan is hiervoor een bij uitstek geschikt instrument.

### *Normaal beheer? en onduidelijkheid*

Normaal onderhoud en beheer ziet op het in zodanige conditie houden of brengen van objecten dat het voortbestaan van deze objecten op ten minste het bestaande kwaliteitsniveau wordt bereikt. Dit is verwerkt in de planregels en zal zorgvuldig en redelijk getoetst worden.

Handhaving is een kerntaak van de gemeente en in de financiering daarvan wordt voorzien. Dit is meegewogen in de voorbereiding van dit plan en verankerd in beleid.

#### *Waardedaling*

Kans op schade door de aanlegvergunningplicht in het paraplubestemmingsplan landschapselementen is zeer gering aangezien momenteel al een relevante aanlegvergunningplicht geldt bij de in het paraplubestemmingsplan opgenomen landschapselementen. Voor beoordeling van een verzoek tot planschadevergoeding bestaat een aparte procedure.

Houtopstanden maken overigens geen onderdeel meer uit van het aangepaste bestemmingsplan. Voor elementen die onder de 'Verordening bomen en houtopstanden' vallen geldt een kapvergunning. Een kapvergunningeis is geen planologisch beperkende maatregel, maar onderdeel van een algemene verordening.

De feitelijke realisatie van een landschapselement kan tot waardedaling leiden. Realisatie is echter geen onderdeel van het voorliggende bestemmingsplan. Ten aanzien van feitelijke waardedaling bestaan diverse (provinciale) tegemoetkomingen. Zo telt betreffende grond (sinds januari 2023) wel mee als subsidiabel areaal voor de basisinkomenssteun. Daarnaast mogen landschapselementen meegeteld worden als niet-productief areaal, waarmee zij bijdragen aan het kunnen voldoen aan de Goede Landbouw en Milieucondities/ GLMC (conditionaliteit) 8. Deze conditionaliteit stelt dat een agrariër, om in aanmerking te komen voor de basisinkomenssteun, 4% van het bouwland niet-productief dient in te richten. Naast bovengenoemde elementen biedt het GLB-NSP via de ecoregeling of via het Agrarische Natuur en Landschapsbeheer mogelijkheden om landschapselementen te onderhouden. Dit gebeurt op basis van vrijwillige deelname. Voor dit onderhoud ontvangen agrariërs een vergoeding die rekening houdt met kosten voor beheer én gederfde opbrengsten.

#### *Inventarisatie*

Het vastgestelde bestemmingsplan wordt gepubliceerd en is te raadplegen op het Omgevingsloket. Feitelijke informatie zoals kadastergegevens en voorbereidende stukken zoals fotomateriaal zijn geen onderdeel van een bestemmingsplan. De uitkomst van de inventarisatiekeuze is wel vertaald in de juridisch bij een bestemmingsplan behorende stukken (verbeelding, regels en plantoelichting). Ook de actuele kaart behorende bij de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening')' is te raadplegen via het Omgevingsloket en gemeentelijke website. Onderliggende inventarisatiegegevens zullen worden verwerkt in de gemeentelijke kaartviewer met geoinformatica en de digitaal te raadplegen kaart behorende bij de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening')'. Foto's en overige niet privacygevoelige informatie van de inventarisatie zijn openbaar kunnen ambtelijk beschikbaar worden gesteld.

#### *Tot slot*

De raad neemt kennis van opmerkingen van indiener dat het ontwerpbestemmingsplan contraproductief is en leidt het tot minder groei en zelfs afname van landschapselementen en dat onvoldoende rekening wordt gehouden met de belangen van indiener en haar leden.

De raad merkt op dat de inspraak- en zienswijzenprocedure zijn bedoeld om een plan te verbeteren. De raad hoopt dat de ambtshalve wijzigingen en de reacties op de zienswijzen tegemoet komen aan indiener.

Deze zienswijze wordt deels gegrond en deels ongegrond verklaard.

### **Zienswijze 23**

De koepelorganisatie BoerenNatuur heeft bezwaren tegen het ontwerpbestemmingsplan Landschapselementen. Ze vertegenwoordigen 40 agrarische collectieven met 11.000 deelnemers en benadrukken de succesvolle vrijwillige deelname aan het agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb), financiering vanuit Europees en provinciaal geld (GLB) voor het bevorderen van biodiversiteit en landschapskwaliteit.

BoerenNatuur is betrokken bij het Aanvalsplan Landschap om 10% groenblauwe dooradering te realiseren en pleit voor langere contractperioden dan 6 jaar en herziening van vergoedingen.

BoerenNatuur vreest voor een negatief effect op de motivatie en deelnamebereidheid door eenzijdig opgelegde verplichtingen. Het huidige effect is al dat sommige deelnemers in Voerendaal overwegen af te zien van het aanleggen en onderhouden van landschapselementen, reden waarom BoerenNatuur vreest voor een averechts effect, namelijk minder landschapselementen en groenblauwe dooradering dan beoogd.

BoerenNatuur uit haar zorgen over de negatieve externe voorbeeldwerking van het ontwerpbestemmingsplan. Zo is sprake van een concrete terugtrekking van een deelnemer in Nederweert als gevolg van vrees voor een vergelijkbaar plan in die gemeente.

ANLb-deelnemers investeren tijd, energie, en deels eigen geld. De overheid moet eigenaarschap op de juiste wijze faciliteren en stimuleren. Het ontwerpbestemmingsplan schaadt het vertrouwen.

BoerenNatuur onderschrijft tot slot de zienswijze van Natuurrijk Limburg, die in meer detail inhoudelijke aandachtspunten benoemt, waaronder:

- de te grote mate van detaillering, terwijl landschap niet statisch, maar levend is;
- de onduidelijkheid over wat er onder 'normaal' beheer en onderhoud verstaan wordt/moet worden en over de mogelijke consequenties voor individuele eigenaren, en het feit dat deze onduidelijkheid ten koste gaat van de rechtszekerheid;
- de forse waardedaling van de betreffende gronden die het gevolg zou zijn van het aannemen van dit bestemmingsplan, met alle consequenties van dien.

### **Reactie**

De gemeente Voerendaal schat organisaties als BoerenNatuur op waarde en streeft ook behoud en versterking van landbouw en natuur na.

Met diverse belangengroepen loopt regulier overleg waar ook het onderwerp

landschapsbescherming op de agenda staat.

De raad streeft instandhouding na van voor het Zuid-Limburgse landschap kenmerkende landschapselementen. Daarbij vindt invulling van de gemeentelijke beleidsvrijheid plaats in relatie tot de relevante beleidskaders van zowel de gemeente als andere bevoegde overheden zoals de provincie. De ambtshalve wijzigingen komen voor een groot deel tegemoet aan de door indiener geuite zorgen.

Om bestaande landschapselementen zo goed mogelijk te beschermen en een uitvoerbaar bestemmingsplan te verkrijgen, is gedetailleerd bestemmen noodzakelijk. Dat staat los van de ongewijzigde mogelijkheden om nieuwe landschapselementen aan te leggen. Zo biedt het van kracht blijvende bestemmingsplan 'Buitengebied 2013' de ruimte om zonder vergunning nieuwe elementen aan te leggen waarvan bij toetsing blijkt dat die de ruimtelijke kwaliteit of het gewenste natuurdoeltype niet aantasten.

In het paraplubestemmingsplan landschapselementen is de bescherming van landschapselementen leesbaarder en hanteerbaarder gemaakt. Bestaande elementen zijn ten opzichte van het geldende bestemmingsplan 'Buitengebied 2013' consistentier zichtbaar op de verbeelding en vertaald in hanteerbare planregels die voldoen aan actuele wet- en regelgeving. Bovendien is gebruik gemaakt van een recente veldinventarisatie.

Gelijke situaties zijn gelijk beoordeeld bij de keuze om op te nemen in het bestemmingsplan of de 'Verordening bomen en houtopstanden'. Diverse locaties vallen buiten de inventarisatie. Dit met name om dubbelbescherming te voorkomen of vanwege lage landschappelijke waarde. In het paraplubestemmingsplan zijn de geïnterviewde graften, poelen en holle wegen opgenomen, behalve in de bestemming 'Natuur' omdat de borging daar al duidelijk is geregeld.

De beheersovereenkomsten die agrariërs hebben gesloten zijn niet gelijk te stellen aan de eisen en verantwoordelijkheden van een bestuursorgaan als het Waterschap. Beheersovereenkomsten zijn privaatrechtelijk van aard, terwijl de publiekrechtelijke borging hiervan gewenst is. Het paraplubestemmingsplan is hiervoor een bij uitstek geschikt instrument.

Normaal onderhoud en beheer ziet op het in zodanige conditie houden of brengen van objecten dat het voortbestaan van deze objecten op ten minste het bestaande kwaliteitsniveau wordt bereikt. Dit is verwerkt in de planregels en zal zorgvuldig en redelijk getoetst worden.

Handhaving is een kerntaak van de gemeente en in de financiering daarvan wordt voorzien. Dit is meegewogen in de voorbereiding van dit plan en verankerd in beleid.

Gelet op het feit dat alle boom gerelateerde elementen uit het paraplubestemmingsplan worden gehaald, wordt in absolute zin al voor een groot deel tegemoet genomen aan de benoemde onrust over wat onder normaal onderhoud en beheer wordt volstaan. De raad verzekert indiener dat dit zorgvuldig en redelijk getoetst zal worden.

Kans op schade door de aanlegvergunningplicht in het paraplubestemmingsplan landschapselementen is zeer gering aangezien momenteel al een relevante aanlegvergunningplicht geldt bij de in het paraplubestemmingsplan opgenomen

landschapselementen. Voor beoordeling van een verzoek tot planschadevergoeding bestaat een aparte procedure.

Houtopstanden maken overigens geen onderdeel meer uit van het aangepaste bestemmingsplan. Voor elementen die onder de 'Verordening bomen en houtopstanden' vallen geldt een kapvergunning. Een kapvergunningeis is geen planologisch beperkende maatregel, maar onderdeel van een algemene verordening.

De feitelijke realisatie van een landschapselement kan tot waardedaling leiden. Realisatie is echter geen onderdeel van het voorliggende bestemmingsplan. Ten aanzien van feitelijke waardedaling bestaan diverse (provinciale) tegemoetkomingen. Zo telt betreffende grond (sinds januari 2023) wel mee als subsidiabel areaal voor de basisinkomenssteun. Daarnaast mogen landschapselementen meegeteld worden als niet-productief areaal, waarmee zij bijdragen aan het kunnen voldoen aan de Goede Landbouw en Milieucondities/ GLMC (conditionaliteit) 8. Deze conditionaliteit stelt dat een agrariër, om in aanmerking te komen voor de basisinkomenssteun, 4% van het bouwland niet-productief dient in te richten. Naast bovengenoemde elementen biedt het GLB-NSP via de ecoregeling of via het Agrarische Natuur en Landschapsbeheer mogelijkheden om landschapselementen te onderhouden. Dit gebeurt op basis van vrijwillige deelname. Voor dit onderhoud ontvangen agrariërs een vergoeding die rekening houdt met kosten voor beheer én gedeelde opbrengsten.

Het vastgestelde bestemmingsplan wordt gepubliceerd en is te raadplegen op het Omgevingsloket. Feitelijke informatie zoals kadastergegevens en voorbereidende stukken zoals fotomateriaal zijn geen onderdeel van een bestemmingsplan. De uitkomst van de inventarisatiekeuze is wel vertaald in de juridisch bij een bestemmingsplan behorende stukken (verbeelding, regels en plantoelichting). Ook de actuele kaart behorende bij de 'Verordening bomen en houtopstanden' is te raadplegen via het Omgevingsloket en gemeentelijke website. Onderliggende inventarisatiegegevens zullen worden verwerkt in de gemeentelijke kaartviewer met geo-informatica en de digitaal te raadplegen kaart behorende bij de 'Verordening bomen en houtopstanden'. Foto's en overige niet privacygevoelige informatie van de inventarisatie zijn openbaar kunnen ambtelijk beschikbaar worden gesteld.

De raad neemt kennis van de opmerkingen van indiener dat het ontwerpbestemmingsplan een averechts effect heeft en verwijst naar de ambtshalve wijzigingen die zijn doorgevoerd na de tervisielegging. De raad merkt op dat de inloop- en zienswijzenprocedure zijn bedoeld om een plan te verbeteren.

Deze zienswijze wordt deels gegrond en deels ongegrond verklaard.

#### **Zienswijze 24**

Indieners hebben onlangs contact gehad met de gemeente over het herstellen en snoeien van de toegangsweg naar perceel Gemeente Klimmen sectie E, nummer 68. Tijdens deze contactmomenten is gebleken dat de Gemeente voornemens is om deze weg niet meer te onderhouden gezien het onderhanden zijnde bestemmingsplan. Betreffende weg valt onder verantwoordelijkheid van de gemeente om toegankelijk te houden. Het eerste deel van de weg wordt overigens wel door de gemeente goed onderhouden zodat de

eigenaren van de percelen gelegen aan het eerste deel wel toegang houden. Het betreft dus het laatste deel van deze weg waaraan perceel sectie E, nummer 68 is ontsloten.

Meer concreet ziet de zienswijze op de volgende binnen voornoemd perceel aanwezige landschapselementen:

- GRFT-H6-003 (Gemeente Klimmen sectie E, nummer 68)
- GFRT-H6-002 (Gemeente Klimmen sectie E, nummer 68)
- SING-H6-001 (Gemeente Klimmen sectie E, nummer 68)

Als gevolg van het bestemmen van deze elementen kunnen de percelen niet meer worden verkocht aan een agrarisch bedrijf. Daarnaast hebben indieners geconstateerd dat de verbindingsweg naar betreffend perceel ook is ingetekend als landschapselement als gevolg waarvan dit perceel niet meer toegankelijk is. Dit resulteert in niet verkoopbaar percelen en in waardevermindering.

Er is weliswaar een erfdienstbaarheid gevestigd ten laste van een naburig gelegen perceel (Gemeente Klimmen sectie E nummer 113/zie landschapselement BGAA-16-004). Echter dit naburig gelegen perceel vormt een tuin van een particulier met boomopstanden. Als gevolg hiervan is het niet meer mogelijk om met reguliere landbouwmachines het perceel te bereiken.

Indieners begrijpen het belang van het bestemmingsplan, maar wijzen op de ontoegankelijkheid en waardevermindering van hun agrarische percelen. Ze zijn bereid tot overleg voor een passende oplossing en benadrukken hun intentie om de percelen op termijn te verkopen aan agrarische ondernemers.

#### **Reactie**

Deze zienswijze ziet concreet op een singel en een tweetal graften binnen de bestemming 'Agrarisch'.

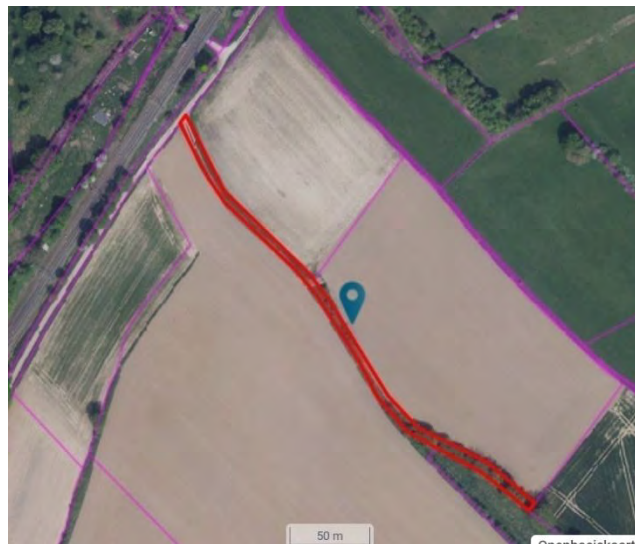
De singel binnen de bestemming 'Agrarisch met waarden' is gelet op de aard van dat element ambtshalve uit het paraplubestemmingsplan gehaald (zie onder hoofdstuk 2 van deze nota) en opgenomen in de voorgestelde actualisatie van de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening')'.

Een graft is een landschapselement waarvoor een afweging met vergunningaanvraag nodig is. Uit de provinciale omgevingsverordening volgt dat graften omgevingsvergunning plichtig zijn in het bestemmingsplan. Ook in het bestemmingsplan 'Buitengebied 2013' waren graften al vergunningplichtig.

De graften in kwestie zijn als zodanig geïnterpreteerd door een ter zake deskundig bureau waar in beginsel vanuit gegaan mag worden. De begrenzing is in de vorm van een vlak indicatief aangeduid. De veldsituatie is bij een concrete toets het vertrekpunt. Daarbij zijn de vlakken ruim bepaald, onder meer om te voldoen aan het vereiste van de provinciale omgevingsverordening om in en nabij graften aantastende werkzaamheden te voorkomen.

Een deel van de graft GRFT-H6-02 overlapt met het perceel van de gemeente (E34), dit betreft het zuidoostelijk deel van dit perceel. Het noordwestelijk deel van dit perceel is het pad d'r Kelder dat vanuit de Kalkovenweg richting het oosten loopt. De bereikbaarheid

van in de zienswijze genoemde percelen is geen probleem als erfdienstbaarheid geldt tussen de percelen. Overigens leidt de aanduiding waardevol landschapselement niet tot een beperking van gebruik volgens de primaire agrarische bestemming op de gronden. Een deel van het pad is inderdaad eigendom van de gemeente (zie onder, rode arcering). De gemeente dient dit te onderhouden. De juiste begrenzing van het pad ter plaatse van de graft GRFT-H6-002 is opgenomen in het toelichtend kaartmateriaal.



Deze zienswijze wordt deels gegrond en deels ongegrond verklaard.

## Hoofdstuk 2 Ambtshalve wijzigingen

Hieronder worden de ambtshalve wijzigingen toegelicht en samengevat.

In het ontwerp paraplubestemmingsplan landschapselementen is de inventarisatie uit 2022 van bestaande landschapselementen in het buitengebied verwerkt. Dit om het landschapselementen beter te beschermen door de leesbaarheid en hanteerbaarheid van het vergunningstelsel te verbeteren. Voor de bebouwde kom betreft het relatief een beperkt aantal elementen die al toereikend zijn geborgd door de 'Verordening bomen en houtopstanden'. Werkzaamheden aan bestaande elementen waren al onder voorwaarden vergunningplichtig in met name de agrarische bestemmingen van het geldende bestemmingsplan 'Buitengebied 2013'.

Het college heeft nader onderzoek gedaan naar een passende bescherming van landschapselementen in het buitengebied. Daarbij is de impact voor aanvragers van een vergunningaanvraag betrokken en de wens om dubbele of nieuwe regelgeving te voorkomen.

Naar aanleiding van de binnengekomen reacties tijdens de inloopbijeenkomsten en ook de ingebrachte zienswijzen tegen het ontwerpbestemmingsplan is een nadere analyse gemaakt van de wijze waarop de bescherming van de geïnventariseerde houtopstanden passend juridisch geregeld kan worden, rekening houdende met de rijksregels, provinciale verordening en gemeentelijke 'Verordening bomen en houtopstanden'.

Ter voorkoming van dubbele regelgeving, zijn de elementen bos, bomen, bomenrijen, bomengroepen, singels en hagen uit het bestemmingsplan gehaald.

De landschapselementen die op grond van de provinciale omgevingsverordening vergunningplichtig zijn en niet via de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening') kunnen worden geregeld blijven in het paraplubestemmingsplan staan. Het betreft graften/steilranden, poelen en holle wegen. Elementen die zijn gelegen in de bestemmingen 'Natuur' of 'Natuurontwikkeling' zijn gelet op de al duidelijke en evidente bescherming van landschapselementen niet voorzien van een extra aanduiding.

Het voorstel voor de geactualiseerde 'Verordening bomen en houtopstanden' zal naast de vaststelling van het paraplubestemmingsplan Landschapselementen in dezelfde raadsvergadering worden besproken.

Ten aanzien van diverse wijzigingen die voortkomen uit de systematiek overheveling van houtopstanden naar de 'Verordening bomen en houtopstanden (voorheen 'Bomenverordening') zijn de bestemmingsplanstukken (toelichting, regels, verbeelding) daar ambtshalve op aangepast. Dit in aanvulling op wijzigingen die voortkomen uit de beantwoording van de zienswijzen.

### Verbeelding

Een aantal dubbelbestemmingen is komen te vervallen. Meer concreet gaat het om de dubbelbestemmingen:

- betreffende alle boom gerelateerde elementen;
- gelegen binnen de bebouwde kom;

- gelegen binnen de bestemmingen 'Natuurontwikkeling' en 'Natuur'.
- Het bestemmingsplan 'Paraplubestemmingsplan landschapselementen buitengebied' heeft het identificatienummer NL.IMRO.0986.BPlandschapelement-VG01 van de gemeente Voerendaal gekregen.

## Regels

De regels van het bestemmingsplan 'Buitengebied 2013', voor de bestemming 'Waarde - Landschapselementen' (artikel 31) zijn vervangen door een nieuw artikel 5.

Het woord "realisatie" is ambtshalve verwijderd uit de bestemmingsomschrijving in artikel 5.1. Het betreft namelijk een conserverend paraplubestemmingsplan. Aanleg van nieuwe landschapselementen is en blijft geregeld in het geldende bestemmingsplan 'Buitengebied 2013'.

Art. 5.1 h. vervalt: landschapselementen op het landgoed ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van waarde –landgoed'.

Er is daarnaast ter verduidelijking een begripsbepaling toegevoegd voor 'normaal onderhoud en beheer':

### **"4.11 normaal onderhoud en beheer**

het in zodanige conditie houden of brengen van objecten dat het voortbestaan van deze objecten op ten minste het bestaande kwaliteitsniveau wordt bereikt."

Ambtshalve zijn de regels van het bestemmingsplan 'Buitengebied 2013', voor de onderstaande bestemmingen als volgt integraal gewijzigd:

Artikellid 4.7.1 f is gewijzigd in:

f. het aanbrengen van boomsingels en hakhoutwallen of andere lijnvormige beplantingen, anders dan ter verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het landschap of in overeenstemming met natuurdoelen;

Artikellid 4.7.2 d. is gewijzigd in:

d. als een omgevingsvergunning voor vellen is verleend

Artikellid 4.7.2 f. is toegevoegd met de volgende tekst:

als bedoeld in artikel 4.7.1, onder c. en f. ten aanzien van boomgaarden.

Artikellid 6.7.2 d is gewijzigd in:

d. als een omgevingsvergunning voor vellen is verleend

Artikellid 6.7.1 g is gewijzigd in:

f. het aanbrengen van boomsingels en hakhoutwallen of andere lijnvormige beplantingen, anders dan ter verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het landschap of in overeenstemming met natuurdoelen;

Artikellid 6.7.2 f. is toegevoegd met de volgende tekst:

als bedoeld in artikel 6.7.1, onder d. en g. ten aanzien van boomgaarden.

Artikel 13        Natuur

De regels van het bestemmingsplan 'Buitengebied 2013', voor de bestemming 'Natuur' voor wat betreft artikel 13.7.1e als volgt integraal gewijzigd:

d.        het aanbrengen van boomsingels en hakhoutwallen of andere lijnvormige beplantingen, anders dan ter verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het landschap of in overeenstemming met natuurdoelen.

**Toelichting**

Voorname ambtshalve wijzigingen zijn nader toegelicht. De tekst is op relevante punten aangevuld.